

Review
Received: 02-04-2010
Accepted: 11-05-2010

Cartographic Collection of the Kurir Family in the State Archive in Zadar

Ana Pejdo and Miljenko Lapaine

*University of Zadar, Department of Geography, Zadar, Croatia
arimanic@unizd.hr*

50

Abstract: *Based on the example of the Cartographic Collection of the Kurir Family, this paper provides an overview of several archival finding aids from the State Archive in Zadar. Authors observed the changes of the collection title and emphasized possible difficulties which arose as consequences of those changes. A list of maps preserved in the collection is published for the first time. Furthermore, based on literature, basic data on land surveyors from the Kurir family was reconstructed.*

In addition, the Cartographic Collection of the Kurir Family and the Cadastre of the Imotski Area fund were compared. The example shows how incorrect citation of the collection can lead the research in the wrong direction.

Based on conducted research, it can be concluded that the cadastral plans within the Cartographic Collection of the Kurir Family represent an inexhaustible source of data and valuable cartographic heritage. Considering the condition the plans are in, it is necessary to digitalise them and in that way preserve them. Application of new possibilities, especially ARHiNET is expected to help the process.

Key words: *Cartographic Collection of the Kurir Family, cadastral maps of Dalmatia, Kurir Maps, Cadastre of Imotski Area, cadastre, State Archive in Zadar, Kurir family, surveyors*

1. Introduction

A large portion of the cartographic fund of the Republic of Croatia is preserved in the State Archive in Zadar (DAZD). A significant part of that rich fund has still not been completely scientifically processed and only a small portion has been presented to the public in exhibitions or catalogues published for each of them. The largest number of maps and cadastral plans preserved in DAZD has been created for the purpose of construction, organization, tax collection and to clearly define borders. Although most maps represent the Dalmatian region, there are also a large number of those representing a much wider area, including countries bordering the Republic of Croatia and world maps (Magaš et al., 1997, Magaš et al., 2010).

The State Archive in Zadar started operating in 1624 and has operated as an independent institution since 1928. The oldest document dates from the 10th century and materials from the 14th century up to present day ones have been systematically preserved. A Guide to the Archive's Material has also been made, and for most of the funds, there are inventories and tables, especially prior to 1918. The library of the Archive was established in 1893. In addition to the library fund, there are also almost complete periodicals of Dalmatia of the 19th century (Foretić, 1955, Lalić, 1984). The fact that territorial jurisdiction of DAZD encompasses areas of Zadar, Šibenik-Knin and Lika-Senj counties clearly indicates its importance. In

Pregledni rad
Primljeno: 02-04-2010.
Prihvaćeno: 11-05-2010.

Kartografska zbirka obitelji Kurir u Državnom arhivu u Zadru

Ana Pejdo i Miljenko Lapaine

Odjel za geografiju Sveučilišta u Zadru, Zadar
arimanic@unizd.hr

51

Sažetak: U radu je na primjeru Kartografske zbirke obitelji Kurir prikazana upotreba nekoliko obavijesnih pomagala iz Državnog arhiva u Zadru. Uočene su promjene imena te zbirke i istaknute moguće poteškoće nastale tim promjenama. Prvi put se objavljuje popis karata koje se čuvaju u toj zbirci. Na temelju literature rekonstruirani su osnovni podaci o mjernicima iz obitelji Kurir.

Osim toga, u radu su uspoređeni Kartografska zbirka obitelji Kurir i fond Katastri područja Imotski. Na tom je primjeru pokazano kako pogrešno citiranje zbirke može odvesti istraživanje u krivom smjeru.

Na osnovi provedenih istraživanja može se zaključiti da su katastarski planovi koji se nalaze u Kartografskoj zbirci obitelji Kurir neiscrpan izvor podataka i vrijedna kartografska baština. S obzirom na stanje u kojem se nalaze, potrebno ih je digitalizirati i na taj način sačuvati. Očekuje se da će primjena novih mogućnosti, posebno ARHiNET-a, u tome pomoći.

Ključne riječi: Kartografska zbirka obitelji Kurir, katastarske mape Dalmacije, karte Kurir, Katastri područja Imotski, katastar, Državni arhiv u Zadru, obitelj Kurir, mjernici

1. Uvod

Velik dio kartografskog fonda Republike Hrvatske čuva se u Državnom arhivu u Zadru (DAZD). Znatna dio toga bogatog fonda još uvijek nije u potpunosti znanstveno obrađen pa je tek manji dio predstavljen javnosti na izložbama i u edicijama izdanima povodom održavanja izložbi. Najveći dio karata i katastarskih planova koji se čuvaju u DAZD-u nastao je iz praktičnih potreba izgradnje i uređenja, ubiranja poreza te kako bi se jasno istaknule granice u prostoru. Iako se najveći dio karata odnosi na prostor Dalmacije, velik je broj onih koje prikazuju znatno šire područje, uključujući zemlje koje graniče s Republikom Hrvatskom te karata cijeloga svijeta (Magaš i dr., 1997, Magaš i dr., 2010).

DAZD je počeo raditi 1624. godine, a od 1928. djeluje kao samostalna ustanova. Najstariji dokument potječe iz 10. st., a građa je sustavno sačuvana od 14. st. do danas. Izrađen je Vodič građe Arhiva, a za većinu fondova, osobito do 1918. godine, postoje inventari i kazala. Knjižnica Arhiva osnovana je 1893. godine. Uz knjižnični fond knjižnica sadrži i gotovo cjelovitu periodiku Dalmacije 19. st. (Foretić, 1955, Lalić, 1984). Važnost DAZD-a pokazuje i činjenica da se danas njegova teritorijalna nadležnost proteže na području Zadarske, Šibensko-kninske i Ličko-senjske županije. Sabirni arhivski centar u Šibeniku 2006. odvojio se od DAZD-a i prerastao je u samostalni Državni arhiv u Šibeniku. Već

2006, the Collection Archive Centre in Šibenik separated from DAZD and became an independent State Archive in Šibenik. The materials of the Venetian administration until 1797, the first Austrian administration (1797–1805), the French administration (1806–1813) and the second Austrian administration (1813–1918) were collected in DAZD as early as 1883. Nowadays, DAZD preserves a total of 6000 linear metres of materials within 466 funds and collections of archival materials (Kolanović, 2006).

Among numerous activities of DAZD, it is necessary to point out the organisation of old map and cadastral plan exhibitions. The Grimani Maps archive collection was presented at the exhibition organised in 2003, named *the Cadastral Collection "Grimani" from the State Archive in Zadar*. The Collection contains very valuable material for studying history, geography, demogeography, toponymy, relief and hydrogeography of the area of the Venetian region Dalmatia. The exhibition named *Imotski Border on Maps and Cadastral Plans from the State Archive in Zadar* was organised in 2004, the exhibition *Knin Area on Maps and Cadastral Plans from the State Archive in Zadar* in 2005 and the exhibition *Zagora on Cadastral Maps of the State Archive in Zadar* in 2006. Efforts have been made to study as much of the archival fund as possible, to restore it and present it to a wider range of public through exhibitions and catalogues published on those occasions. Catalogues were printed for each of the mentioned exhibitions (Martinović et al., 2003; Glibota, Martinović, 2004, 2005, 2006). More detail on a particular exhibition can be found in reviews written by Lapaine (2007), Petrić (2007), Čapin (2007) and Milinović (2007).

In the introduction of the catalogue for the exhibition *Imotski Border on Maps and Cadastral Plans from the State Archive in Zadar* (Glibota, Martinović, 2004), *Cartographic Collection of the Corir Family* is mentioned as one of the funds used for that exhibition. Almost half of exhibits, i.e. those with the serial number 28 to 53 in the catalogue list of all exhibits containing a total of 53 maps were attributed to the *Cartographic Collection of the Corir Family*. This inspired us to attempt a more detailed research of the Collection.

Therefore, the purpose of this paper is to closely examine the *Cartographic Collection of the Kurir (Corir) Family*, which is a part of the DAZD fund, and the authors of plans and maps in that collection. The results of our own research are going to be presented in this paper.

We are going to demonstrate that a systematic error was made while working on the exhibition *Imotski Border on Maps and Cadastral Plans from the States Archive in Zadar* and in the catalogue bearing the same name. In fact, not even one map attributed to the *Cartographic Collection of the Corir Family* is a part of that Collection!

Furthermore, the *Cartographic Collection of the Kurir Family* is indeed a valuable collection, but is unfortunately insufficiently studied and in bad condition. Finally, it is not completely certain that the authors of all maps of the *Cartographic Collection of the Kurir Family* are

members of the family, but it was determined that in other collections there are also maps whose authors are members of this family.

A special chapter is dedicated to authors of numerous cadastral plans related to the Kurir family, i.e. Corir, Corrir, Courir, Curir or Currir, depending on how they were named, or how they signed.

2. Dalmatia in the 18th and 19th Century

Dalmatian cadastral material from the 18th and 19th century are original historical materials which the Croatian and especially international scientific community is still insufficiently acquainted with. In addition to numerous written documents and preserved objects, it is exactly the cadastral plans which provide a detailed image of an area in a specific historical period. Many surveyors, including those from the Kurir family, produced cadastral plans, maps and real estate drawings, which were at the time official documents for cadastral and court purposes (Piplović, 1979).

During the 18th century, Croatian territory was divided by borders between Austria, the Venetian Republic and Turkey. During that period, a significant map fund was created for the government administration, such as cadastral plans, traffic, administrative or similar maps (Marković, 1993). In the 18th century in Dalmatia, there was no unique cadastre, i.e. an inventory of immovable property. In order to regulate property relations in *Acquisto nuovo* and the collection of the tithe, the Venetian administration initiated the creation of the cadastre of certain parts of Dalmatia (Soldo, 2005). After the Požarevac Peace in 1718, Imotski became a part of the Venetian Republic and in the period from 1721 to 1723, the border between the Venetian Republic and the Ottoman Empire was determined. Slukan-Altić (2000) wrote about the history of the Venetian cadastre in Dalmatia. After a long period of the Venetian administration and signing the Treaty of Campo Formio in 1797, Dalmatia came under Austrian rule (Antoljak, 1994, Faričić, 2006).

According to the Treaty of Požun, signed on December 26th, 1805, Austria renounced Istria, Dalmatia and all the Adriatic islands and in February 1806, France came to power. As opposed to Austria, the French administration tried to implement fundamental changes in political, social and economic life. Year 1806 saw the abolishment of the Grimani Law, which had guaranteed government property and land inalienability. After the fall of Napoleon, Dalmatia, which was at the time economically ruined, was taken over by Austria again (Peričić, 1998). According to the Vienna Congress decree in 1815, Austria gained all French territories on the Eastern Adriatic coast. Austria divided that part of the territory into two separate territorial units: the Istrian district (Istria with Kvarner Islands) as a part of the Austrian Littoral with the

1883. u DAZD-u je sabrano gradivo mletačke uprave do 1797., prve austrijske uprave (1797–1805), francuske uprave (1806–1813), te druge austrijske uprave (1813–1918). Danas DAZD čuva ukupno 6000 dužnih metara gradiva smještenog u 466 fondova i zbirki arhivskoga gradiva (Kolanović, 2006).

Među mnogobrojnim aktivnostima DAZD-a potrebno je istaknuti i organiziranje izložbi starih karata i katastarskih planova. Arhivska zbirka Mape Grimani bila je predmetom izložbe organizirane 2003. pod naslovom *Katastarska zbirka "Grimani" iz Državnog arhiva u Zadru*. Zbirka je iznimno vrijedan materijal za proučavanje povijesti, geografije, demografije, toponimije, reljefa i hidrografije prostora mletačke pokrajine Dalmacije. Godine 2004. održana je izložba pod nazivom *Imotska krajina na zemljopisnim kartama i katastarskim planovima iz Državnog arhiva u Zadru*, 2005. godine izložba *Kninsko područje na zemljopisnim kartama i katastarskim planovima iz Državnog arhiva u Zadru* i 2006. izložba *Zagora na katastarskim mapama u Državnom arhivu u Zadru*. Preko izložaba i objavljivanjem edicija koje prate izložbe nastoji se proučiti što veći dio arhivske građe, restaurirati je i predstaviti široj javnosti. Uz svaku od navedenih izložbi tiskan je prigodni katalog (Martinović i dr., 2003; Glibota, Martinović 2004, 2005, 2006). Detaljnije o pojedinim izložbama može se naći i u prikazima M. Lapina (2007), P. Petrić (2007), M. Čapina (2007) i K. Milinović (2007).

U Uvodu kataloga izložbe *Imotska krajina na zemljopisnim kartama i katastarskim planovima iz Državnog arhiva u Zadru* (Glibota, Martinović 2004) spominje se *Kartografska zbirka obitelji Corir* kao jedan od korištenih fondova za tu izložbu. U kataloškom popisu svih izložaka koji sadrži ukupno 53 karte, one od rednoga broja 28 do 53, dakle gotovo polovica svih izložaka, pripisane su *Kartografskoj zbirci obitelji Corir*. To nam je dalo ideju da pokušamo detaljnije obraditi upravo tu Zbirku.

Dakle, svrha je ovoga rada pobliže proučiti *Kartografsku zbirku obitelji Kurir (Corir)*, koja je dio fonda DAZD-a, i autore planova i karata koji se čuvaju u toj zbirci. U ovome radu bit će opisani rezultati vlastitih istraživanja.

Pokazat ćemo da je pri radu na izložbi *Imotska krajina na zemljopisnim kartama i katastarskim planovima iz Državnog arhiva u Zadru* i u istoimenom katalogu učinjena sustavna pogreška. Zapravo ni jedna karta pripisana *Kartografskoj zbirci obitelji Corir* nije iz te zbirke!

Nadalje, *Kartografska zbirka obitelji Kurir* zaista je vrijedna zbirka, nažalost nedovoljno istražena i u lošem stanju. Nije sasvim sigurno jesu li autori svih karata iz *Kartografske zbirke obitelji Kurir* pripadnici te obitelji, ali je utvrđeno da i u drugim zbirkama postoje karte kojima su autori iz te obitelji.

Posebno poglavlje bit će posvećeno autorima mnogobrojnih katastarskih planova iz roda obitelji Kurir, odnosno

Corir, Corrir, Courir, Curir ili Currir, već prema tome kako su se pojedini od njih nekada zvali, odnosno potpisivali.

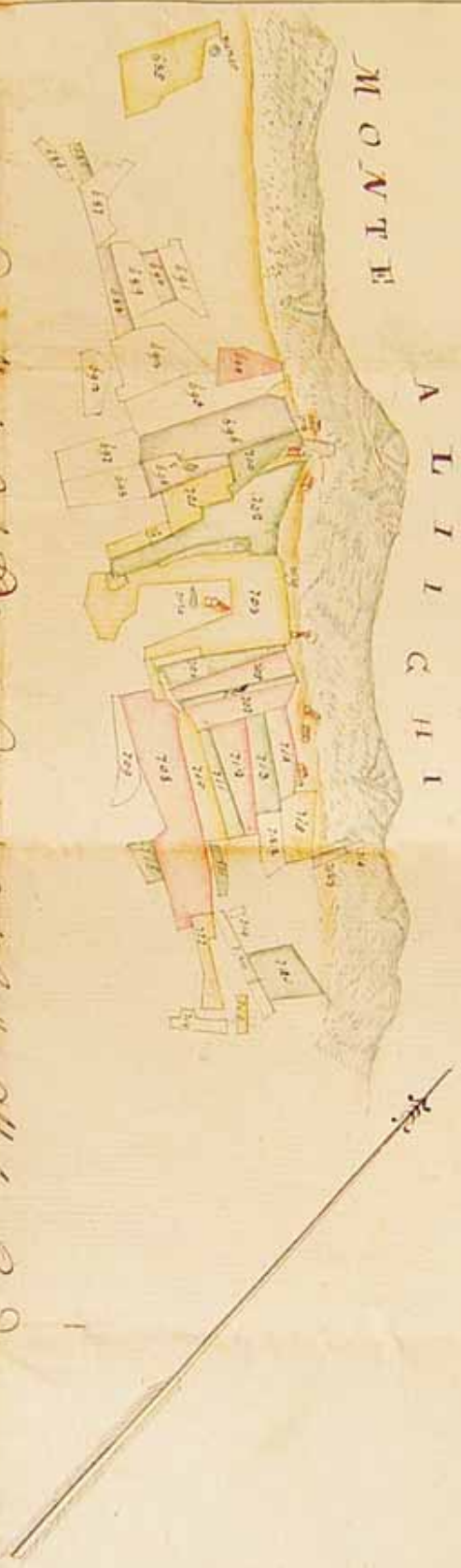
2. Dalmacija u 18. i 19. st.

Gradivo dalmatinskih katastara iz 18. i 19. st. izvorno je povijesno gradivo s kojim je hrvatska, a posebice međunarodna znanstvena zajednica još uvijek nedovoljno upoznata. Uz mnogobrojne pisane dokumente ili sačuvane predmete upravo katastarski planovi pružaju detaljnu sliku prostora u određenom povijesnom razdoblju. Mnogi mjernici, pa tako i oni iz obitelji Kurir, radili su na izradi katastarskih planova, karata i crteža nekretnina koji su u doba njihova djelovanja imali obilježje službenih dokumenata za potrebe katastra i suda (Piplović, 1979).

Tijekom 18. st. hrvatske zemlje bile su podijeljene državnim granicama između Austrije, Mletačke Republike i Turske. U tom razdoblju nastaje znatan fond karata namijenjenih tijelima državne uprave, poput katastarskih planova, prometnih, administrativnih ili sličnih karata (Marković, 1993). U 18. st. u Dalmaciji nije postojao jedinstveni katastar u smislu inventariziranja nepokretnih dobara. Kako bi sredila imovinsko-pravne odnose u Novoj stečevini i regulirala ubiranje desetine, mletačka vlast pristupa izradi katastra pojedinih dijelova Dalmacije (Soldo, 2005). Nakon Požarevačkog mira 1718. u sastav Mletačke Dalmacije ulazi Imotski, a u razdoblju od 1721. do 1723. godine utvrđena je granica između Mletačke Republike i Osmanškog Carstva. O povijesti mletačkoga katastra Dalmacije detaljno je pisala Slukan-Altić (2000). Potpisivanjem mira 1797. u Campoformiju, nakon dugog razdoblja mletačke vlasti, Dalmacija dolazi pod vlast Austrije (Antoljak, 1994, Faričić, 2006).

Požunskim mirom sklopljenim 26. prosinca 1805. Austrija se odrekla Istre, Dalmacije i svih jadranskih otoka te u veljači 1806. na vlast dolazi Francuska. Za razliku od austrijske, francuska je uprava pokušala provesti temeljite promjene u političkom, društvenom i gospodarskom životu. Godine 1806. ukinut je Grimanijev zakon, koji je do tada garantirao državno vlasništvo i neotuđivost zemlje. Nakon pada Napoleona, tada gospodarski uništenu Dalmaciju ponovno zauzima Austrija (Paričić, 1998). Odredbom Bečkoga kongresa 1815. Austrija je dobila sve francuske posjede na istočnoj obali Jadrana. Taj dio teritorija Austrija je podijelila na dvije zasebne teritorijalne jedinice: Istarski okrug (Istra s kvarnerskim otocima) kao dio Austrijskog Primorja sa sjedištem u Trstu te Kraljevinu Dalmaciju (Šidak i dr., 1990, Faričić, 2006). Kraljevina Dalmacija, sa sjedištem u Zadru, podijeljena je na četiri zasebna okružja – zadarsko, splitsko, dubrovačko i kotorsko. Sve do raspada Austro-Ugarske Monarhije 1918. godine, Dalmacija će zadržati status "austrijske krunske zemlje" unutar istih granica (Brozović, 2001).

M O N T E
A L I C I

Paia ephrata dal Diegno (attestato della villa Allidhi Bandura
 Mathe Gian Succioli formato il mese 1739. li 20 febbraio e emanato dal Signor et Exmo Sig.
 Sebastian Vandeman Rouverdt in Qual et Act^o e partito dal or. g. Sig. Alessandro
 Bastian fa 128. 12. 10

Little del Spoilero, e Rubrica con le loro marceioni Almon

Juanne Manarick			Color Verde			Color Verde			Color Verde		
699: Alvarca	Qp	5: 5: 50:	700: ad Alvarca	Qp	5: 5: 120:	688: ad Alvarca	Qp	5: 5: 120:	695: ad Alvarca	Qp	5: 5: 120:
705: Dancia	q	1: 1: 1:	702: in d'Alto	q	3: 2: 140:	701: Dancia	q	1: 1: 80:	705: ad Alvarca	q	5: 1: 20:
708: Dancia	q	5: 1: 95:	701: Dancia	q	1: 8: 155:	710: Dancia	q	1: 1: 30:	710: ad Alvarca	q	5: 1: 20:
712: Dancia	q	1: 1: 39:	711: Dancia e Capina	q	1: 8: 155:	715: Dancia	q	1: 1: 28:	715: ad Alvarca	q	5: 1: 20:
719: ad Alvarca	q	5: 1: 55:	716: Dancia	q	1: 1: 100:	717: ad Alvarca	q	5: 1: 20:	717: ad Alvarca	q	5: 1: 20:
Summa di q: 10: 3: 85			Summa di q: 10: 3: 85			Summa di q: 10: 3: 85			Summa di q: 10: 3: 85		

Alci: 15: detto 1794/1800: Spazio
 Strada Carlo Emi 1811/1812: no Conf. del Signor Corio
 Carta 9: Uila, in un libro, e foglio

688: ad Alvarca
 695: ad Alvarca
 699: ad Alvarca
 700: ad Alvarca
 701: ad Alvarca
 702: ad Alvarca
 705: ad Alvarca
 708: ad Alvarca
 710: ad Alvarca
 712: ad Alvarca
 715: ad Alvarca
 717: ad Alvarca
 719: ad Alvarca
 Summa di q: 10: 3: 85

Fig. 1. Cartographic Collection of the Kurir Family, no. 1, Alici, author Franjo Antun Kurir (Francesco Antonio Corir)
 Slika 1. Kartografska zbirka obitelji Kurir, br. 1, Alici, autor Franjo Antun Kurir (Francesco Antonio Corir)

3. Obavijesna pomagala o Kartografskoj zbirci obitelji Kurir

3.1. *Elenco dei disegni, spolvere e topografici esistenti nell' I. R. Archivio Luogotenenziale degli Atti e documenti Antichi*

U DAZD-u se čuva više stotina katastarskih planova. Radi lakšeg snalaženja u tako opsežnom gradivu, potkraj 19. st. arhivist E. Böttner izradio je za tu zbirku inventar i abecedno kazalo po mjestima. To obavijesno pomagalo zvat ćemo u daljnjem tekstu *Böttnerovim inventarom*. Stranice u unutrašnjosti inventara zalijepljene su na tanje kartone jer su prilično uništene. Na naslovnoj stranici inventara krasopisom je napisano: *Elenco dei disegni, spolvere e topografici esistenti nell' I. R. Archivio Luogotenenziale degli Atti e documenti Antichi*, odnosno u prijevodu *Popis topografskih planova koji se nalaze u Namjesničkom arhivu starih spisa*. Netko je poslije na korice olovkom dopisao MAPE GRIMANI. O *Böttnerovu inventaru* vrlo detaljno pisali su Mirošević i Lapaine (2010).

U *Böttnerovu inventaru* ne spominje se eksplicitno *Kartografska zbirka obitelji Kurir*. Daljnja istraživanja vjerojatno će potvrditi hipotezu da su u njemu ipak sadržani katastarski planovi koji se danas ubrajaju u tu zbirku.

3.2. *Tabularium*

Izdavačka djelatnost Državnog arhiva u Zadru započinje časopisom *Tabularium: arhivi u Dalmaciji* od 1901. godine. Budući da se o tom časopisu malo zna i da je u literaturi slabo ili pogrešno citiran, Mirošević i Lapaine (2010) posvetili su mu veću pozornost. Iz *Tabulariuma* posebno ističemo članak E. Böttnera koji je objavljen u prvom broju (dio I, sv. 1, god. 1901) pod naslovom *Arhiv starinski spisa kod c. k. dalmatinskoga Namjesništva – Opći ogleđ* (str. 1–10). U njemu autor donosi pregled (sumarni inventar) arhivskoga gradiva Zadarskog arhiva.

Sadržaj navedenoga članka podijeljen je na kratki uvodni dio, te na prvi dio, koji je zatim podijeljen prema određenim upravama nad Dalmacijom, i drugi, koji se odnosi na ostale arhivske sadržaje, kako privatne tako i javne.

Drugi dio članka (označen II) s podnaslovom *Javni i privatni arhivi pohranjeni u arhivu* također donosi pregled arhivskoga gradiva koji je numeriran brojevima od 54 do 63. Članak započinje opisom sadržaja Zadarskog arhiva u kojem se nalaze ladice s pergamentima iz samostana sv. Domenika, sv. Grisogona i sv. Nikole u Zadru te iz samostana sv. Kuzme i Damjana u Opatiji (riječ je o benediktinskom samostanu na Pašmanu, koji se po glavnom posjedu u Rogovu često naziva i od Rogova). Samostansko gradivo opisano je kao bogato, s nekoliko tisuća pergamenata od početka 986. godine do tada, te je kronološki poredano. Sadrži bule, povelje, povlastice ugarskih kraljeva, banova i mletačkih vladara, te dokumentaciju o ostavštinama, uključujući vlasnička pitanja i donacije.

Od obitelji koje posjeduju vrijedne pergamente navode se fondovi obitelji Lantana i Ponte iz Zadra, obitelji Galzigna iz Raba i obitelji Novak iz Lošinja. Sve navedene obiteljske zbirke nalaze se u 17 fascikala u koje su uključeni i darovani pergamenti P. T. Colonnella, S. Addobbatija, C. G. Alacevicha (vjerojatno Josipa Alačevića) i prof. G. Gelcicha.

Posebno je naveden fond obitelji Kurir (Curir) s 264 crteža u 21 rubrici i 31 pismom javnih mjernika, a donose sadržaje o zemljišnoj podjeli i graničnim područjima posjeda u Omišu, Sinju, Splitu i Trogiru.

Uočljivo je da se Böttnerov podatak o 264 crteža u fondu obitelji Kurir (Curir) razlikuje od broja 239 koji se poslije navodi i ponavlja u drugim obavijesnim pomagalima (Mirošević, Lapaine, 2010).

3.3. *Interni inventar – bilješka*

Za različite arhivske fondove koji se čuvaju u DAZD-u postoji interni inventar kojim se služe djelatnici Arhiva. Tako primjerice postoji bilješka pisana pisanim strojem na tri stranice. Ona služi kao pomoćno arhivsko sredstvo za lakše snalaženje, odnosno kao vodič u rukopisu. Donosimo sadržaj te bilješke.

NAZIV ZBIRKE: Katastarske knjige i mape, spisi vještaka mjernika, geografske i druge karte, krokiji, crteži, nacrti i slike.

VREMENSKI RASPON: 17–20. st.

KOLIČINA: 1924 svež. sv. komada i omota

STUPANJ SREDENOSTI I OČUVANOSTI: sređeno u cijelosti i djelomično očuvano

SERIJE: knjige, spisi, mape:

1. Katastarske knjige / Catastici / 17–18. st. / 71 sv.
2. Pisma vještaka mjernika / Lettere agrimensores periti / 1706–1797 / 13 svež.
3. Katastarske mape / Mape Grimani / 18. st. / 521 kom. 3 toma
4. Knin, skice katastarskih mapa / 1709–1756 / 1 omot
5. Imotski, skice katastarskih mapa / 1725 / 2 omota
6. Skice katastarskih mapa kupljene od obitelji Kurir / 18–19. st. / 239 kom.
7. Katastarske mape kupljene od Ivana Pouchie / 19. st. / 549 kom.
8. Geografske i druge karte, regulacije rijeka, katastarske mape, slike i dr. / 18–20. st. / 334 kom.
9. Nacrti građevinskih objekata / 19–20. st. / 149 kom.

JEZIK I PISMO: talijanski, njemački, latinica

Kolekcije geografskih i drugih karata otkupljene su od pojedinih obitelji ili su se pak zatekle među spisima Namjesništva.

U odnosu na *Böttnerov inventar* s kraja 19., odnosno početka 20. stoljeća vidljiva je nova podjela i

centre in Trieste and the Kingdom of Dalmatia (Šidak et al., 1990, Faričić, 2006). The Kingdom of Dalmatia, with the centre in Zadar, was divided into four separate districts – Zadar, Split, Dubrovnik and Kotor. Dalmatia preserved the status of “Austrian crown country” within the same borders until the separation of Austro-Hungarian Monarchy in 1918 (Brozović, 2001).

3. Archival Finding Aids on the Cartographic Collection of the Kurir Family

3.1. *Elenco dei disegni, spolvere e topografici esistenti nell' I. R. Archivio Luogotenenziale degli Atti e documenti Antichi*

Several hundred cadastral plans are preserved in DAZD. Archivist E. Böttner created the inventory and alphabetic index by location in order to facilitate management such large amount of maps. This aid is subsequently referred to as Böttner's Inventory. Since pages inside the inventory are rather damaged, they are glued onto thin cardboard. The following is written in calligraphy on the front page of the inventory: *Elenco dei disegni, spolvere e topografici esistenti nell' I. R. Archivio Luogotenenziale degli Atti e documenti Antichi*, or translated *The List of Topographical Plans Located in the Regent's Archive of Old Records*. Subsequently, somebody added the text *MAPE GRIMANI* in pencil on the cover page. Mirošević and Lapaine wrote in detail about the Böttner's Inventory (2010).

Böttner's Inventory does not explicitly mention the *Cartographic Collection of the Kurir Family*. Further research is probably going to confirm the hypothesis that it nonetheless consists of cadastral plans which are presently a part of that Collection.

3.2. *Tabularium*

Publishing activities of the Zadar State Archive begin with the periodical *Tabularium: Archives in Dalmatia*, since 1901. Since little is known about the periodical and since it is rarely and wrongly quoted in literature, Mirošević and Lapaine (2010) dedicated it more interest. Concerning *Tabularium*, we especially point out the article by E. Böttner published in the first volume (part I, Vol. 1, 1901) titled *Old Archival Records at c. k. Dalmatian Regency – General Review* (p. 1–10). The author provides an overview (summary inventory) of archival material in the Zadar Archive.

The content of said article is divided into a brief introductory part, the first part, which is divided according to certain administrations in Dalmatia, and the second one, referring to other archival materials, both private and public.

The second part of the article (marked II) with the subtitle *Public and Private Archives Preserved in the Archive* also provides an overview of archival material numbered from 54 to 63. The article starts with a description of the materials in the Zadar Archive in which there are drawers with parchments from the Monastery of St. Domenik, St. Grisogono and St. Nikola in Zadar, and the Monastery of St. Kuzma and Damjan in Opatija (it is a Benedictine monastery on the Island of Pašman, which is often called Rogovo, after the main property in Rogovo). Monastery materials are described as rich, with several thousand parchments dating from the beginning of 986, and in chronological order. There are bullas, charters, Hungarian kings', Vice-Roys' and Venetian regents' special rights and documentation on inheritance, including the ownership questions and donations.

Among the families in possession of valuable parchments, the Lantana and Ponte families from Zadar, the Galzigna family from the Island of Rab and the Novak family from the Island of Lošinj are mentioned. All mentioned family collections are in 17 folders, together with parchments donated by P. T. Colonnell, S. Addobbati, C. G. Alacevich (probably Josip Alačević) and Prof. G. Gelcich.

The Kurir (Curir) family fund is specifically mentioned, with 264 drawings in 21 columns and 31 letters by land surveyors, referring to materials about land division and border regions of properties in Omiš, Sinj, Split and Trogir.

It is important to notice that Böttner's information about 264 drawings in the Kurir (Curir) family fund differs from the number 239, which was subsequently mentioned and repeated in other archival finding aids (Mirošević, Lapaine, 2010).

3.3. *Internal inventory – note*

An internal inventory is used by the Archive's employees for various archival funds in DAZD. For example, a note was written with a typewriter on three pages. It serves as archival finding aid for easier management, i.e. as a manuscript guide. The note's content is as follows:

COLLECTION TITLE: Cadastral books and maps, land surveyors' records, geographic and other maps, sketches, drawings and pictures.

PERIOD: 17th to 20th century

QUANTITY: 1924 bundles vol. of pieces and covers

PRESERVATION AND CLASSIFICATION RATE: Entirely arranged and partially preserved

CLASSES: Books, records, maps:

1. Cadastral records / Catastici / 17th– 18th century / 71 bundles
2. Land surveyors' letters / Lettere agrimensores periti / 1706–1797 / 13 bundles
3. Cadastral maps / Grimani Maps / 18th century / 521 pieces, 3 volumes

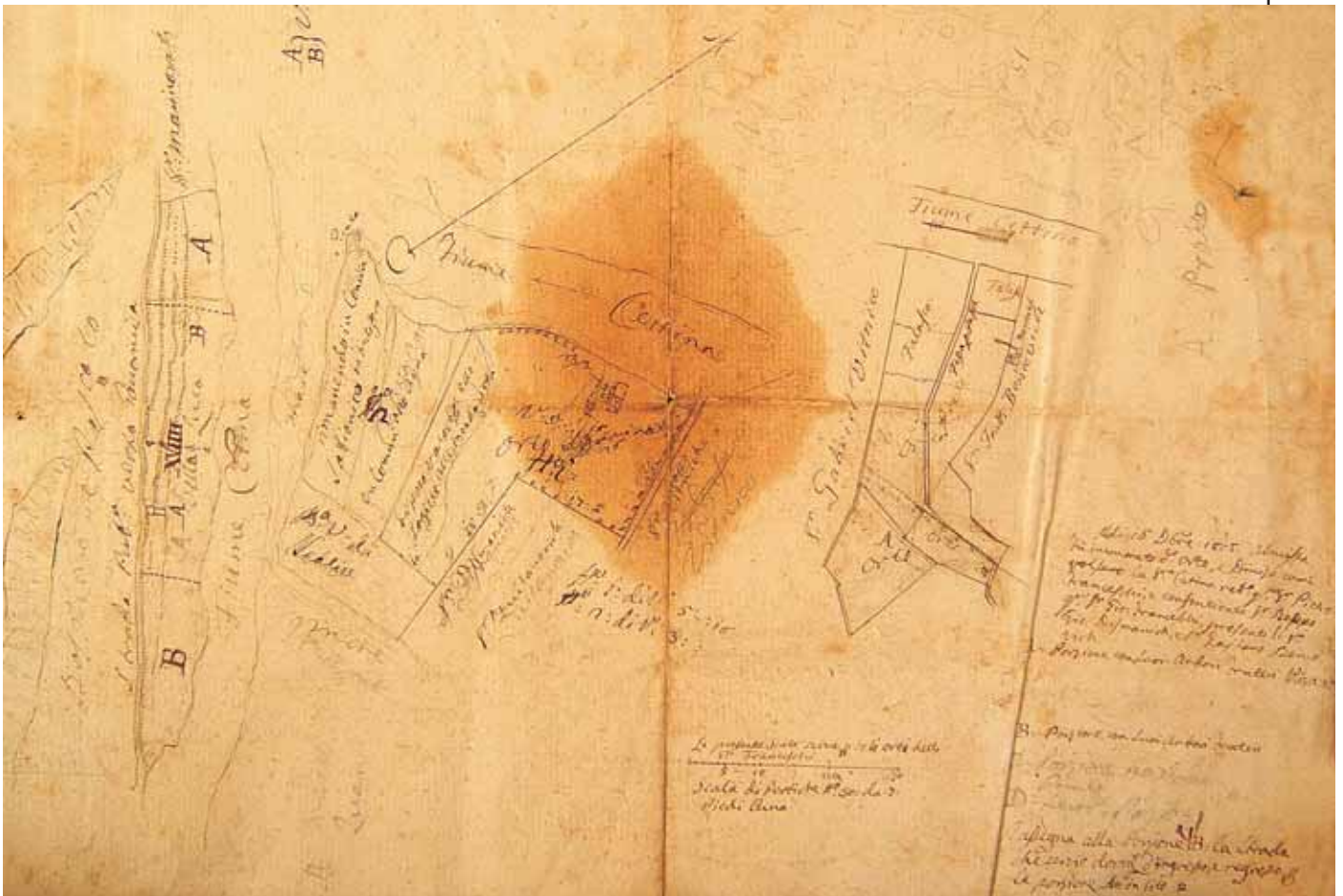

Fig. 2. Cartographic Collection of the Kurir Family, no. 2, Omiš, author unknown

Slika 2. Kartografska zbirka obitelji Kurir, br. 2, Omiš, autor nepoznat

izvjesno neslaganje u količini gradiva. U svakom slučaju može se uočiti zaista velik broj karata, planova i crteža. Nadalje, jasno su izdvojeni katastarski planovi u fond 6. *Skice katastarskih mapa kupljene od obitelji Kurir / 18–19. st. / 239 kom.*

3.4. Pregled arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske

Prema *Pregledu arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske*, sv. 1, izdanje Hrvatskoga državnog arhiva u Zagrebu iz 2006. (urednik J. Kolanović), sva građa Državnog arhiva u Zadru podijeljena je ovako:

- A. Upravne i javne službe
- B. Pravosuđe
- C. Vojne postrojbe, ustanove i organizacije
- D. Odgoj i obrazovanje
- E. Kultura, znanost i informiranje
- F. Zdravstvo i socijalne ustanove
- G. Gospodarstvo i bankarstvo

H. Političke stranke, društveno-političke organizacije i sindikati

I. Društva, udruge, udruženja

J. Vjerske ustanove

K. Vlastelinski, obiteljski i osobni arhivski fondovi

L. Zbirke izvornoga arhivskoga gradiva

M. Zbirke dopunskih preslika arhivskoga gradiva

Kartografska zbirka obitelji Kurir nalazi se pod A, tj. među gradivom Upravnih i javnih službi, ali sada pod drugim imenom! Treba uočiti ovu daljnju podjelu gradiva:

A. Upravne i javne službe

A. 1. Upravne i javne službe do 1848

A. 1. 2. Mletačka uprava u Dalmaciji i Istri do 1797.

A. 1. 2. 2. Mletačka pokrajinska uprava do 1797.

Zatim slijedi daljnja podjela na 10 tema

1. [0001] Generalni providuri za Dalmaciju i Albaniju (Provveditore generale in Dalmazia ed Albania) – Zadar (1597–1797); 1617–1797; svž. 237; 26. Kazala; AI.

4. Knin, sketches of cadastral maps / 1709–1756 / 1 pack
5. Imotski, sketches of cadastral maps / 1725 / 2 packs
6. Sketches of cadastral maps bought from the Kurir family / 18th– 19th century / 239 pieces
7. Cadastral maps bought from Ivan Pouchie / 19th century / 549 pieces
8. Geographic and other maps, regulations of river flows, cadastral maps, pictures and other / 18th – 20th century / 334 pieces
9. Facility sketches / 19th – 20th century / 149 pieces

LANGUAGE AND SCRIPT: Italian, German, Latin script

Collections of geographic and other maps were bought from certain families or were found in Regency records.

In relation to *Böttner's inventory* from the end of the 19th and the beginning of the 20th century, there is a discrepancy in the quantity of materials. In any case, there are very large number of maps, plans and drawings. Furthermore, cadastral plans are clearly separated into fund number 6. *Sketches of cadastral maps bought from the Kurir family* / 18th– 19th century / 239 pieces.

3.4. Review of Archival Funds and Collections of the Republic of Croatia

According to the *Review of Archival Funds and Collections of the Republic of Croatia*, Vol. 1, edition of the Croatian State Archive in Zagreb, 2006 (in Croatian, editor J. Kolanović), all materials at the State Archive in Zadar can be divided as follows:

- A. Administrative and public services
- B. Administration of justice
- C. Military units, institutions and organizations
- D. Education
- E. Culture, science and information
- F. Health and social institutions
- G. Economy and banking
- H. Political parties, social-political organisations and unions
- I. Societies, organisations, associations
- J. Religious institutions
- K. Landlord, family and personal archival funds
- L. Collections of original archival materials
- M. Collections of additional copies of archival materials

Cartographic Collection of the Kurir Family is located under the letter A, among the materials of administrative and public services, but with a different name! The following division of materials should be noticed:

- A. Administration and public services
 - A. 1. Administrative and public services until 1848

A. 1. 2. Venetian administration in Dalmatia and Istria until 1797

A. 1. 2. 2. Venetian regional administration until 1797

A further division into 10 topics is as follows:

1. [0001] General Proveditors for Dalmatia and Albania (Provveditore generale in Dalmazia ed Albania) – Zadar 1. (1597–1797); 1617–1797; bundle 237; 26. Tables; AI.
2. [0002] Venetian dragoman (Dragomano Veneto) – Zadar (XVI–1797); XVI–1797 [1798–1808]: book 33; 7. AI.
3. [0003] Inquisitors for Dalmatia and Albania (Sindici inquisitori in Dalmazia ed Albania) – Zadar (1413–1797); 1748/1751: bundle 14; 1,7. SI.
4. [0004] Venetian fiscal counsellor (Consulor fiscale Veneto) – Zadar (1622–1797); 1789–1797: book 68; 2,9. AI.
5. [0005] Venetian cadastre. Cadastral books (Catastici) – Zadar (1597–1797); 1597–1797: book 68; 2,9. AI.
6. [0006] Venetian cadastre. "Grimani" Maps – Zadar (1597–1797); 1597–1797, pieces 521; 2,1. AI.
7. [0007] Venetian cadastre. Land surveyors' letters (Lettere agrimensores periti) – Zadar (1597–1797); 1597–1797: bundle 13; 0,4. SI.
8. [0008] Venetian cadastre. Sketches of cadastral maps of Knin and Imotski – Zadar (1597–1797); 1709–1756: pieces 3; 0,4. SI.
9. [0381] Cadastral maps of Dalmatia. Sketches; 1701–1800: pieces 239. AI.
10. [0023] Sindici attorneys (Sindici avvocadori) – Venice (1420–1621); 1430–1621: bundle 1; 0,3.

The four-digit number in square brackets is the identification number of the fund or the collection in the archive, for example [0381]. It serves archival fund or collection citation, but a classification system letter should be added in front of the number (Kolanović, 2006).

It is obvious that the fund with the serial number 9. [0381] Cadastral maps of Dalmatia. Sketches; 1701–1800: pieces 239. AI., used to be called *Collection of cadastral maps bought from the Kurir family*.

3.5. ARHiNET

ARHiNET is a network information system for describing, processing and managing archival material. It is designed for archives and other holders of archival material (museums, libraries and others), and institutions, administrative entities and enterprises creating archival records.

ARHiNET encompasses all archival functions: preservation, protection, processing and use of archival material. By integrating archive's data and services, all data about registered materials and its holders and creators

2. [0002] Mletački dragoman (Dragomano Veneto) – Zadar (XVI–1797); XVI–1797 [1798-1808]: knj. 33; 7. Al.
3. [0003] Sindici inkvizitori za Dalmaciju i Albaniju (Sindici inquisitori in Dalmazia ed Albania) – Zadar (1413–1797); 1748/1751: svež. 14; 1,7. Sl.
4. [0004] Mletački fiskalni savjetnik (Consultor fiscale Veneto) – Zadar (1622–1797); 1789–1797: knj. 68; 2,9. Al.
5. [0005] Mletački katastar. Katastarske knjige (Catas-tici) – Zadar (1597–1797); 1597–1797: knj. 68; 2,9. Al.
6. [0006] Mletački katastar. Mape "Grimani" – Zadar (1597–1797); 1597–1797, kom. 521; 2,1. Al.
7. [0007] Mletački katastar. Pisma vještaka mjernika (Lettere agrimensores periti) – Zadar (1597–1797); 1597–1797: svež. 13; 0,4. Sl.
8. [0008] Mletački katastar. Skice katastarskih mapa Knina i Imotskog – Zadar (1597–1797); 1709–1756: kom. 3; 0,4. Sl.
9. [0381] Katastarske mape Dalmacije. Skice; 1701–1800: kom. 239. Al.
10. [0023] Sindici avogadori (Sindici avvogadori) – Venecija (1420–1621); 1430–1621: svež. 1; 0,3.

Četveroimenkastni broj u uglatim zagradama je ma-tični broj fonda ili zbirke u arhivu, npr. [0381]. Služi za ci-tiranje arhivskog fonda ili zbirke, s tim da se ispred bro-ja doda slovo razredbenog sustava (Kolanović, 2006).

Očito je da se fond A pod rednim brojem 9. [0381] Katastarske mape Dalmacije. Skice; 1701–1800: kom. 239. Al., prije zvao *Zbirka katastarskih mapa kupljenih od obitelji Kurir*.

3.5. ARHiNET

ARHiNET je mrežni informacijski sustav za opis i obra-du arhivskoga gradiva te upravljanje njime. Namijenjen je arhivima i drugim imateljima arhivskoga gradiva (muze-ji, knjižnice i dr.) te ustanovama, upravnim tijelima i po-duzećima koja stvaraju arhivsko gradivo.

ARHiNET obuhvaća sve funkcije arhiva: čuvanje, za-štitu, obradu i korištenje arhivskoga gradiva. Integraci-jom podataka i usluga arhiva korisnicima su na jedno-me mjestu dostupni svi podaci o evidentiranome gradivu i njegovim imateljima i stvarateljima. Uvođenje jedinstve-noga nacionalnog arhivskog informacijsko-evidencijskog sustava kod svih imatelja i stvaratelja arhivskoga gradiva omogućuje integriranje i prijenos podataka među usta-novama koje čuvaju arhivsko gradivo, a istodobno osi-gurava njegovu zaštitu i informacijsku cjelovitost (URL1).

Do danas je na ARHiNET-u prisutno 10 državnih arhiva iz Hrvatske, među kojima, nažalost, DAZD još nije javno dostupan. Međutim, zahvaljujući arhivistici

Tamari Šarić Šušak (2009), možemo objaviti kako će izgledati arhivska jedinica koja sadrži građu *Kartografske zbirke obitelji Kurir* kad jednoga dana bude javno do-stupna na ARHiNET-u:

Imatelj: Državni arhiv u Zadru

Naziv: Katastarske mape Dalmacije XVIII–XIX. st.

Razina opisa: zbirka

Signatura: HR-DAZD-381

Skraćeni naziv: Skice KMD (hrvatski)

Alternativni nazivi: Karte Kurir (hrvatski)

Klasa: A. 1. 2. 2. – Pokrajinska uprava

Razdoblje: 1701–1800

Tehničke jedinice: 239 kom. (mapa)

Područje konteksta

Odgovornost: Generalni providuri za Dalmaciju i Albani-ju (Zadar) (stvaratelj) (1597–1797)

Povijest jedinice: Arhiv je otkupio od obitelji Kurir (Cou-rrir) kolekciju kopija mapa vještaka mjernika koji su radi-li na području Splita i Trogira.

Područje sadržaja i ustroj

Sadržaj jedinice: Karte ovog fonda nastale su nakon Kar-lovačkog mira 1699. godine, u doba naseljavanja tzv. No-vih stečevina doseljenicima kojima mletačka vlast daru-je zemlju u nasljedstvo po muškoj liniji. Karte se odnose na područje Trogira i Splita.

Odabiranje i izlučivanje: Čuva se trajno, nije ništa izlu-čeno.

Vrste medija: papir

Vrste građe: 239 crteža

Stupanj sređenosti: osnovno sređeno

Plan sređivanja: Popisano je 239 katastarskih mapa. Karte Kurir: 1. Aliče (Trilj); 2. Omiš; 3. Omiš; 4. Brazoe-vic; 5. Brazoevic i Ogorje; 6. Bajagić; 7. Blato; 8. Brna-ze i Turijaci; 9., 10., 11., Brštanovo, 12., 13., 14. Blizna; 15. Bisko; 16. Bitelić; 17. Bilibrig; 18. Brižine; 19. Bol; 20. Bročanac; 21. Budimiri; 22. i 23. Kaštel Kambelovac; 24. Kaštel Kambelovac i Sućurac; 25., 26., 27. Kaštel Luk-šić; 28., 29., 30. Kaštel Sućurac; 30/1. Brist-Rupe; 31. Kaštel Sućurac; 32. i 33. Kaštel Sućurac i Gomilica; 34. Kaštel Gomilica; 35. Kaštel Novi; 36. Kremena; 37. Či-tluk; 38. i 39. Klis; 40. Crivac; 41. Stari Grad; 42. Kopriv-no; 43. Korčula; 44. Drniš; 45. Divia Glavica Dicmo; 46. – 52. Dicmo; 53. Dolac Donji; 54. Duboka; 55. Dugoba-be; 56. Dujmovača; 57. Dugopolje; 58. – 61. Gardun; 62. – 65. Gala; 66. Gala i Otok; 67. Glavica; 68. Grabo-vac; 69. – 70. Gizdovac; 71. – 73. Grohote i Šolta; 74. Krilo Jesenice; 75. Imotski (selo); 76. Imotski; 77. – 79. Katuni; 80. nedostaje; 81. Karakašica; 82. Kreševo; 83.

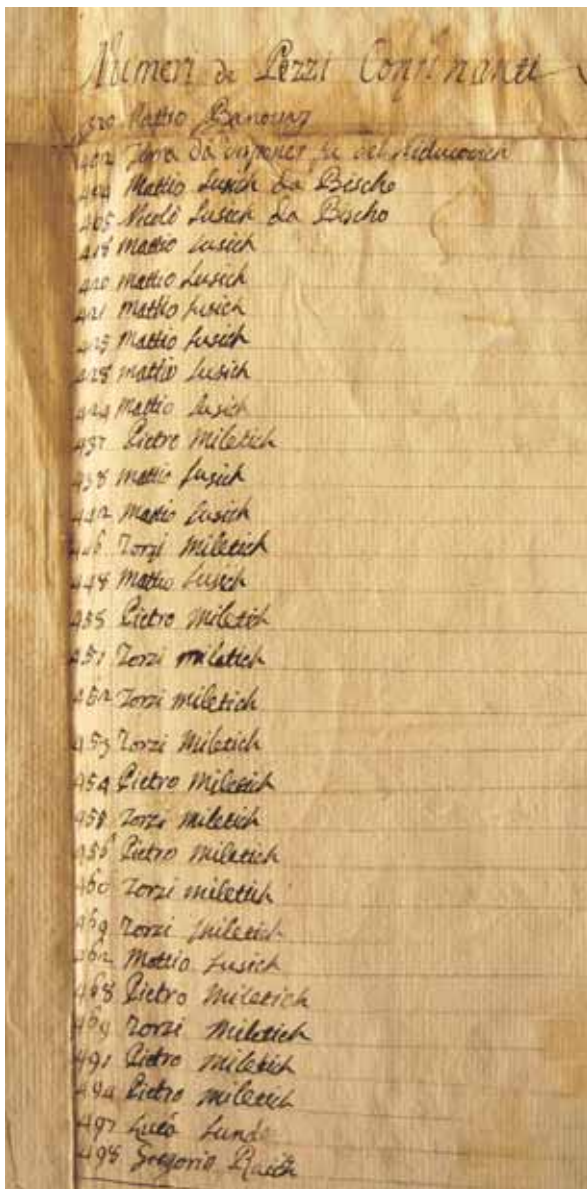

Fig. 3. Cartographic Collection of the Kurir Family, no. 4, fragment, parcel list according to owners' names, Brazoevic, author unknown

Slika 3. Kartografska zbirka obitelji Kurir, br. 4, isječak, popis čestica prema imenima vlasnika, Brazoevic, autor nepoznat

are available to users in one place. The introduction of a unique national archival information system for all holders and creators of archival material enables integration and data transfer between institutions preserving archival records, ensuring their protection and information integrity at the same time (URL 1).

Ten state archives from Croatia are currently present in ARHiNET. Unfortunately, DAZD is still not publicly available. However, thanks to archivist Tamara Šarić Šušak (2009), we can publish what the archival unit comprising materials of the *Cartographic Collection of the*

Kurir Family is going to look like when it becomes publicly available in ARHiNET:

Holder: State Archive in Zadar

Title: Cadastral Maps of Dalmatia XVIII–XIX century

Description level: collection

Signature: HR-DAZD-381

Abbreviated title: Sketches CMD (Croatian)

Alternative titles: Kurir Maps (Croatian)

Class: A. 1. 2. 2. – Regional administration

Period: 1701–1800

Technical units: 239 pieces (maps)

Context area

Responsibility: General Proveditors for Dalmatia and Albania (Zadar) (creator) (1597–1797)

Unit history: The Archive bought the collection of maps made by expert surveyors working in the Split and Trogir area from the Kurir (Corir) family.

Content area and organisation

Unit content: Maps in this fund were created after the Karlovac Treaty in 1699, during the period of populating the so called *Acquisto nuovo* by settlers who were given land in male line inheritance by the Venetian government. Maps refer to the Trogir and Split area.

Selection and extraction: It is preserved permanently, nothing is extracted.

Media type: paper

Material type: 239 drawings

Level of arrangement: Basic arrangement

Arrangement plan: 239 cadastral maps were listed. The Kurir Maps: 1. Aliče (Trilj); 2. Omiš; 3. Omiš; 4. Brazoevic; 5. Brazoevic and Ogorje; 6. Bajagić; 7. Blato; 8. Brnaze and Turijaci; 9., 10., 11., Bršanovo; 12., 13., 14. Blizna; 15. Bisko; 16. Bitelić; 17. Bilibrig; 18. Brižine; 19. Bol; 20. Bročanac; 21. Budimiri; 22. i 23. Kaštel Kambelovac; 24. Kaštel Kambelovac and Sućurac; 25., 26., 27. Kaštel Lukšić; 28., 29., 30. Kaštel Sućurac; 30/1. Brist-Rupe; 31. Kaštel Sućurac; 32. and 33. Kaštel Sućurac and Gomilica; 34. Kaštel Gomilica; 35. Kaštel Novi; 36. Kremena; 37. Čitluk; 38. and 39. Klis; 40. Crivac; 41. Stari Grad; 42. Koprivno; 43. Korčula; 44. Drniš; 45. Divja Glavica Dicmo; 46. – 52. Dicmo; 53. Dolac Donji; 54. Duboka; 55. Dugobabe; 56. Dujmovača; 57. Dugopolje; 58. – 61. Gardun; 62. – 65. Gala; 66. Gala and Otok; 67. Glavica; 68. Grabovac; 69. – 70. Gizdovac; 71. – 73. Grohote and Šolta; 74. Krišto Jesenice; 75. Imotski (village); 76. Imotski; 77. – 79. Katuni; 80. Missing; 81. Karakašica; 82. Kreševo; 83. Kerevec (Hrvace?); 84. and 85. Konjsko; 86. Kotlenice; 87. Labin; 88. – 89. Lučane; 90. Lug; 91. Makarsko Velo brdo; 92. Missing; 93. Marceline and Vinovo; 94. and 95., 96. Mravince; 97. Mirca; 98. and 99. Milna; 100. Muć and

Kerevec (Hrvace?); 84. i 85. Konjsko; 86. Kotlenice; 87. Labin; 88. – 89. Lučane; 90. Lug; 91. Makarsko Velo brdo; 92. nedostaje; 93. Marceline i Vinovo; 94. i 95., 96. Mravince; 97. Mirca; 98. i 99. Milna; 100. Muć i Sutina; 101. Muć Donji; 102. i 103. Muć; 104. – 105. nedostaje; 106. Nerežišće; 107. Nisko; 108. Nisko i Čičave; 109. Nova Sela; 110. Obrovac (Sinj); 111. i 112. Otok; 113. Planjane i Unešić; 114. Prapatnica; 115. Brusnice; 116. Pasike; 117. Pribude; 118. Pribude Stala; 119. i 120. Postinje; 121. Pojišan; 122. Podi (Dugopolje); 123. Podstrana i Dubrava; 124. Podstrana; 125. Potravlje; 126. Radošić i Bajagić; 127. – 129. Radošić; 130. – 132. Radunić; 133. i 134. Ramljane; 135. Ruda (Rudina); 136. i 137. Sutivan; 138. Smratovo i Nisko; 139. – 144. Solin; 145. Slatine; 146. Sveta Marija Muć; 147. Kamen i Žrnovnica; 148. i 149. Split; 149/1. Dišina Milesić; 150. – 152. Split; 153. – 174. Split i okolica; 175. Split-Klis; 176. Split – Varoš Dobri; 177. Split – Varoš Veli; 178. Split Varoš Sućurac; 179. Split Varoš Dobri; 180. Split Varoš Manuš; 181. Šibenik (kanal); 182. – 185. Sinj; 186. – 191. Sinj Varoš; 192. – 198. Sinj (campagna); 199. Sitno; 200. Svilaja – Ogorje; 201. Svib; 202. Sminovo; 203. Sičane; 204. Slivno; 205. Srijane; 206. Srinjine; 207. Smiljevac; 208. Šolta; 209. Skočibue; 210. Strožanac; 211. – 214. Suhi Dolac i Sitno; 215. Svak; 216. – 219. Trogir; 220. Tijarice; 221. i 222. Turjaci; 223. Vittore i Nevest; 224. Ugljane; 225. Vranjica; 226. Vrbanj (Bračević); 227. Voštane; 228. Vrulja; 229. Vučevica (Lečevica); 230. Zelovo i Muć; 231. Zelovo i Muć; 232. – 237. Žrnovnica; 238. Žrnovnica, Kamen i Poljica; 239. ulomci karata raznih mjesta

Područje uvjeta dostupnosti i korištenja

Dostupnost: dostupno javnosti

Uvjeti dostupnosti: Prema čl. 18. Zakona o zaštiti arhivskog gradiva i arhivima (NN br. 105/1997) dostupno svim korisnicima.

Jezici: talijanski

Pisma: latinica

Obavijesna pomagala: HR-DAZD-381 Karte Kurir (popis)

Restauracija: nije predviđeno

Iz navedenoga zaključujemo da je *Kartografska zbirka obitelji Kurir* dio arhivskoga gradiva koji u ARHiNET-u ima novi naslov *Katastarske mape Dalmacije XVIII–XIX. st.*, skraćeni naslov *Skice KMD* i alternativni naslov *Karte Kurir*.

Spomenimo još da prema mišljenju recenzenata ovo-ga rada u prethodnom popisu katastarskih planova ima nekoliko mogućih pogrešaka. Vjerojatno bi trebalo biti Alići umjesto Aliče, Kaštel Sućurac umjesto Varoš Sućurac, Sinjsko polje umjesto Sinj campagna, Tijarica umjesto Tijarice, Vranjic umjesto Vranjica, Ogorje umjesto Ogorje, ...

4. Kartografska zbirka obitelji Kurir

Kartografsku zbirku obitelji Kurir (fond A [0381] *Katastarske mape Dalmacije. Skice*. prema Kolanoviću 2006, odnosno *Katastarske mape Dalmacije XVIII–XIX. st.* prema ARHiNET-u) čini 239 katastarskih planova navedenih poimence u prethodnom poglavlju. Za te planove ne postoji analitička već samo sumarna arhivska inventarizacija, premda kod Kolanovića (2006) stoji uz ime toga fonda kratica AI, koja označava postojanje analitičkog inventara!

Između tih 239 katastarskih planova odabrali smo nekolicinu kako bismo pokazali osnovne značajke Zbirke. Pojedini katastarski planovi iz Zbirke mogu se promatrati kao praktični priručnici vremena u kojem su nastali. Na svakom planu unesen je velik broj toponima što upućuje na činjenicu da su autori bili dobro upoznati s prostorom i da su samostalno istraživali na terenu ili da su planovi nastali kao kopija već postojećih katastarskih planova drugih mjernika koji su djelovali tijekom 18. i 19. st. S obzirom na to da pružaju prikaz manjeg prostora, svi katastarski planovi obiluju mnoštvom detalja. Iako je najveći dio planova crtan u crno-bijeloj tehnici, postoji i nekoliko primjeraka u boji. Svi planovi crtani su ručno.

Katastarski plan pod rednim brojem 1 prikazuje prostor sela Allichi (Alići, sl. 1). Plan je crtan ručno, u boji i jedan je od ljepših primjeraka iz Zbirke. Iako na nekim od katastarskih planova potpis mjernika koji ga je izradio nije vidljiv, na ovome to nije slučaj. U donjem lijevom kutu vidljiv je potpis – *Franco. Anto. Corir Pub.o P.o* (Franjo Antun Kurir, javni mjernik). U nastavku piše – *Coppia esstrata dal Disegno Catastico della Villa Allichi*. Mogu se pročitati datum i mjesto izrade: 15. veljače 1794. MV (More Veneto – mletačko računanje godine koja počinje 1. ožujka, dakle zapravo 1795.), Split. Ispod plana s ucrtanim katastarskim česticama upisan je tekst kojim se objašnjava način izrade dijela katastarskog plana sela Alići. Spominje se Križan Slišković (Crizan Slišcovich), datum 20. veljače 1732. te zahtjev presvijetlog i poštovanoga gospodina Sebastiana Vendramina, providura Dalmacije i Albanije, i izvornik što ga je izradio pokojni Aleksandar (Alessandro) Barbieri, javni mjernik. Ispod toga teksta piše: *Ditte Del Splovero, e Rubrica con le loro marcazioni di numeri* (tumač znakova na karti i rubrika s brojčanim oznakama čestica). Čestice su podijeljene u tri grupe, koje se međusobno razlikuju po bojama: crvena, zelena ili žuta. U dnu svake grupe navedena je ukupna površina čestica. Vlasnik prve skupine čestica je Zanne Marasovich (Ivan Marasović), druge Gosip Marasovich (Josip Marasović), a treće Jure Tochich (Jure Tokić). Ispred broja svake čestice piše gdje se čestica nalazi; npr. pod pojatom, pored stabla kruške, pored duge njive, kod zdenca, uz cestu. Posebnim znakom u donjem desnom kutu (ljudska ruka s ispruženim prstom) pokazuju se čestice koje nisu dio prije navedenih grupa, već predstavljaju međaše ili graničnike. U gornjem desnom kutu strelica (magnetna igla) pokazuje smjer sjevera.

Sutina; 101. Muć Donji; 102. and 103. Muć; 104. – 105. Missing; 106. Nerežišće; 107. Nisko; 108. Nisko and Čičave; 109. Nova Sela; 110. Obrovac (Sinj); 111. and 112. Otok; 113. Planjane and Unešić; 114. Prapatnica; 115. Brusnice; 116. Pasike; 117. Pribude; 118. Pribude Stala; 119. and 120. Postinje; 121. Pojišan; 122. Podi (Dugopolje); 123. Podstrana and Dubrava; 124. Podstrana; 125. Potravlje; 126. Radošić and Bajagić; 127. – 129. Radošić; 130. – 132. Radunić; 133. and 134. Ramljane; 135. Ruda (Rudina); 136. and 137. Sutivan; 138. Smratovo and Nisko; 139. – 144. Solin; 145. Slatine; 146. Sveta Marija Muć; 147. Kamen and Žrnovnica; 148. and 149. Split; 149/1. Dišina Milešić; 150. – 152. Split; 153. – 174. Split and surroundings; 175. Split-Klis; 176. Split – Varoš Dobri; 177. Split – Varoš Veli; 178. Split Varoš Sućurac; 179. Split Varoš Dobri; 180. Split Varoš Manuš, 181. Šibenik (channel); 182. – 185. Sinj; 186. – 191. Sinj Varoš; 192. – 198. Sinj (campagna); 199. Sitno; 200. Svilaja – Ogorje; 201. Svib; 202. Sminovo; 203. Sičane; 204. Slivno; 205. Srijane; 206. Srinjine; 207. Smiljevac; 208. Šolta; 209. Skočibue; 210. Strožanac; 211. – 214. Sui Dolac and Sitno; 215. Svak; 216. – 219. Trogir; 220. Tjarice; 221. and 222. Turjaci; 223. Vittore and Nevest; 224. Ugljane; 225. Vranjica; 226. Vrbanj (Bračević); 227. Voštane; 228. Vrulja; 229. Vučevica (Lečevica); 230. Zelovo and Muć; 231. Zelovo and Muć; 232. – 237. Žrnovnica; 238. Žrnovnica, Kamen and Poljica; 239. Fragments of maps of various settlements

Availability and use conditions

Availability: Available to public

Conditions of availability: According to article 18 of the *Archival materials and archive protection Act* (NN 105/1997), available to all users.

Languages: Italian

Script: Latin script

Archival finding aids: HR-DAZD-381 Kurir Maps (list)

Restoration: not planned

From the above, we conclude that the *Cartographic Collection of the Kurir Family* is a part of archival material which has a new title within ARHiNET, *Cadastral Maps of Dalmatia XVIII–XIX Century*, abbreviated title *Sketches KMD*, and alternate title *Kurir Maps*.

Let us mention that according to the paper reviewers, several errors are possible in the cadastral plan list. It should probably read Alići instead of Aliče, Kaštel Sućurac instead of Varoš Sućurac, Sinjsko polje instead of Sinj campagna, Tjarica instead of Tjarice, Vranjic instead of Vranjica, Ogorje instead of Ogorje, ...

4. Cartographic Collection of the Kurir Family

The *Cartographic Collection of the Kurir Family* (fund A [0381] *Cadastral maps of Dalmatia. Sketches*. according to Kolanović, 2006, that is *Cadastral Maps of*

Dalmatia XVIII–XIX century, according to ARHiNET) consists of 239 cadastral plans listed by name in the previous chapter. For those plans, there is no analytical, but only summary archival inventory; even though in (Kolanović, 2006) there is abbreviation AI indicating the existence of analytical inventory!

In order to point out basic characteristics of the Collection, we chose several of the 239 cadastral plans. Certain cadastral plans from the Collection can be observed as practical handbooks of the time they were created in. In every plan, there is a large number of toponyms indicating the authors were very well acquainted with the area and that they conducted independent field research or that the plans were created as copies of existing cadastral plans by other surveyors working during the 18th and 19th century. All cadastral plans are rich in detail since they provide a representation of a smaller area. Although most plans are black and white, there are several copies in colour. All plans were hand-drawn.

Cadastral plan number 1 shows the area of the village of Alliči (Alići, Fig. 1). It is hand-drawn, in colour and is one of the more beautiful copies from the Collection. Although the surveyors' signature is not visible in some cadastral plan, that is not the case for this one. The signature is located in the lower left corner – *Franco. Anto. Corir Pub.o P.o* (Franjo Antun Kurir, public surveyor). It also reads – *Coppia esstrata dal Disegno Catastico della Villa Allichi*. Date and location of origin are visible: February 15th, 1794. MV (More Veneto – Venetian calculation of year starts on March 1st, hence actually 1795), Split. Below the plan with marked cadastral parcels, there is a text explaining the manner in which a part of the cadastral plan of Alići was made. Križan Slišković (Crizan Sliškovich) is mentioned, date February 20th, 1732 and a request of the illustrious and honourable gentleman Sebastian Vendramin, proveditor of Dalmatia and Albania and the original made by late Aleksandar (Alessandro) Barbieri, public surveyor. Below the text, it reads: *Ditte Del Splovero, e Rubrica con le loro marcazioni di numeri* (map legend and column with numerical marks of parcels). Parcels are divided into three groups in different colours: red, green or yellow. The total area of parcels is at the bottom of every group. The first parcel group's owner is Zanne Marasovich (Ivan Marasović), the second Gosip Marasovich (Josip Marasović) and the third Jure Tochich (Jure Tokić). The numbers are preceded by parcel locations; for example, under a barn, next to a pear tree, next to a long field, by a well, along a road. A special mark in the lower right corner (human hand with extended finger) indicates parcels which are not a part of previously mentioned groups, but they represent delimiters. An arrow in the upper right corner (magnetic needle) indicates north.

Numerous objects of special social and economic significance are marked in cadastral plans: waters, sacral objects, wells, roads, buildings, vineyards, agricultural area. Flow of the Cetina River is marked in numerous plans and it is possible to determine the position of land

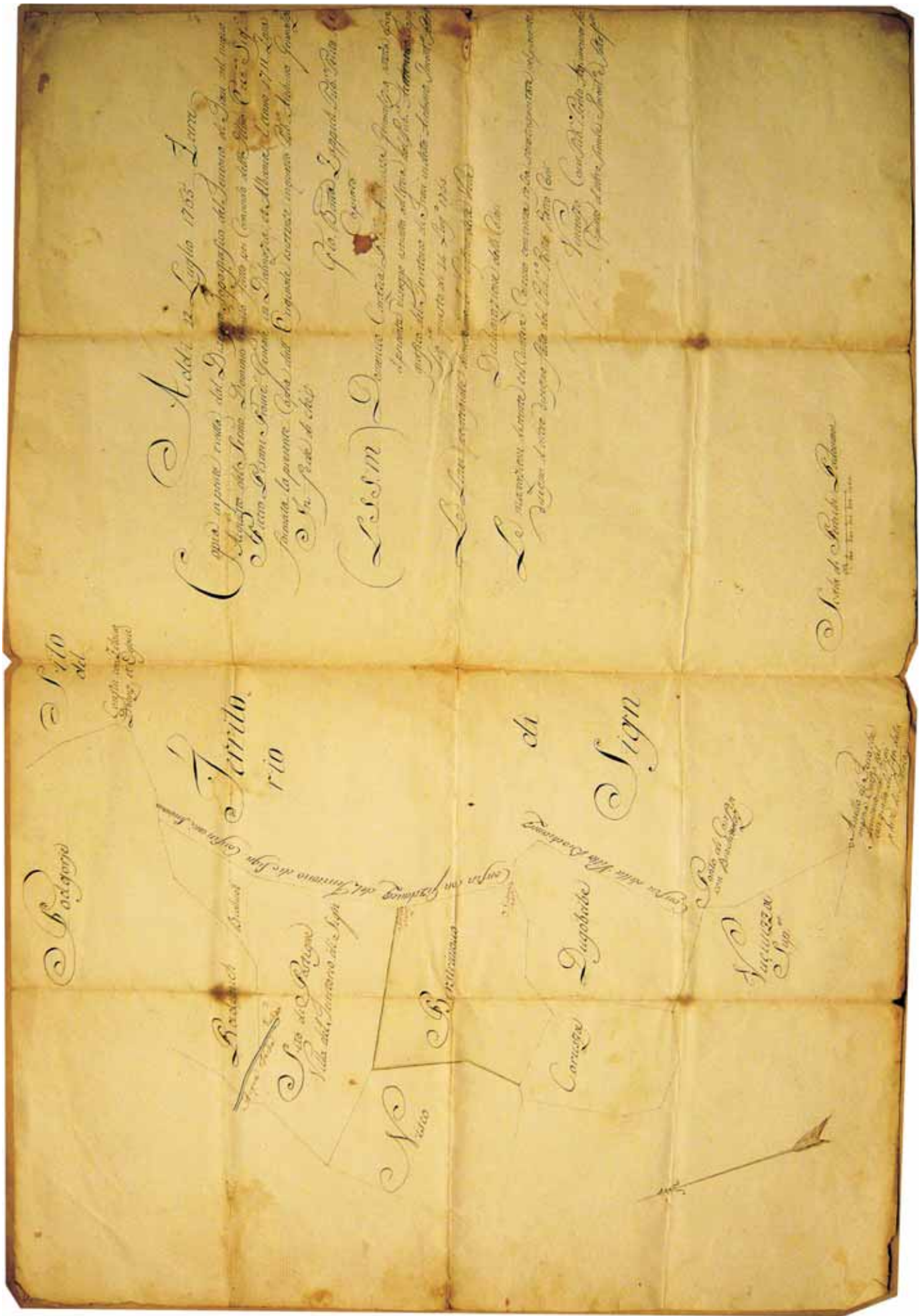

Fig. 4a. Cartographic Collection of the Kurir Family, no. 9, Brštanovo, author Vicko Kurir (Vincenzo Corir)
 Slika 4a. Kartografska zbirka obitelji Kurir, br. 9, Brštanovo, autor Vicko Kurir (Vincenzo Corir)

parcels in relation to it. Unlike the cadastral plan of the Alići village, the representation of a part of Omiš (Almissa) was drawn in black and white (Fig. 2). Most of the text is illegible. In the lower central part, there is a graphic scale and in the upper central part an arrow (magnetic needle) indicates North. The cadastral plan originated in 1805.

Cadastral plan number 4 shows the village of Brazo-ević. It is a copy of the plan made in 1709, pursuant to a public ordinance. In the lower right part of the cadastral plan, there is a list of border parcels according to owners' names (Fig. 3). In the cadastral plan, there is a church as the central object in the village and the position of other parcels was determined in relation to it.

In the cadastral plan of Brštanovo, number 9, by Vicko Kurir (Vincenzo Corir), there is an interesting text (Fig. 4). According to the text, the plan represents a copy created based on a part of a topographic drawing of Trogir as a part of *Acquisto nuovo*, under Venetian rule, and that it was created in pursuance with the ordinance of the illustrious and honourable gentleman Pietro Pisania's directive. He was General Provveditor of Dalmatia and Albania and the plan was created in 1711. The copy was made according to the original, which is preserved in the public archive. That part of the text was signed by Ivan Krstitelj Zapić (Giovanni Battista Zappich), public surveyor. Domenico Carazia, public archivist confirms that the mentioned part of the plan is identical to the topographic map of the Trogir area preserved in the archive. The declaration contains a date – July, 24th, 1756. Dotted lines show borders between villages. Signs marked with a little cross in red ink were transferred to that plan from the plan elaborated by Petar Kurir (Pietro Corir).

5. Cadastres of the Imotski Area

In addition to the *Cartographic Collection of the Kurir Family* (according to ARHiNET *Cadastral maps of Dalmatia XVIII-XIX century*, HR-DAZD-381) we are also going to mention the archive fund *Cadastres of Imotski Area* (*Disegni e Rubriche dei Villaggio del Territorio ex Veneto d'Imoschi, formati nell'anno 1725*) containing 69 cadastral plans.

Namely, in the introduction of the catalogue of the exhibition *Imotski Border on Geographical Maps and Cadastral Plans from the States Archive in Zadar* (Glibota, Martinović, 2004), the *Cartographic Collection of the Kurir Family* is mentioned as one of the funds used for the exhibition. In the catalogue list of all exhibits, containing a total of 53 maps, almost half of them, those from number 28 to 53, were attributed to the *Cartographic Collection of the Kurir Family*.

After A. Rimanić conducted a research titled *Cartographic Collection of the Kurir Family* (Rimanić, 2007), it was determined that she actually investigated another fund: *Cadastres of the Imotski Area*. The question which arises is: how is this possible?

We determined that a systematic error was made in the catalogue of the exhibition *Imotski Border on*

Geographic Maps and Cadastral Plans from the States Archive in Zadar (Glibota, Martinović, 2004). None of the 26 plans displayed at the exhibition and included in the catalogue titled *Cartographic Collection of the Kurir family* are from that Collection, but from the fund *Cadastres of the Imotski Area*! We are now going to prove it.

According to the *Review of Archival Funds and Collections of the Republic of Croatia*, Vol. 1, edition of Croatian State Archive in Zagreb from 2006 (editor J. Kolanović) all the materials in the State Archive in Zadar are first divided into areas A – M (see chapter 3.4). Further division leads to class A. 1. 2. 2. *Venetian regional administration until 1797*, which is further divided into 10 topics. The eighth one is:

[0008] The Venetian Cadastre. Sketches of cadastral maps of Knin and Imotski – Zadar (1597–1797); 1709–1756: pieces 3; 0,4. SI.

Let us note that “pieces 3” is wrong. In fact, there are three boxes, not three maps.

According to (Rimanić, 2007) the fund *Cadastres of the Imotski Area* contains 69 plans:

1. Imotski field – Proložac, 1811, 6 sheets
2. Imotski, swamp; Blato u polju, 1747, 3 sheets
3. Imotski – Poljica u Bušanju, 1726, 2 sheets
4. Imotski – cadastre of the fortress 1761, 2 sheets
5. Imotski – garden; Pasike 1762, 1 sheet
6. Ričice, 1725, 3 sheets
7. Poljica, 1821, 4 sheets
8. Podbablje, Kamenmost and part of Nebriževac, 1725, 4 sheets
9. Studenci, 1 sheet
10. Opanci – Lovreć, 1725, 8 sheets
11. Opanci – Lovreć, 1724, 7 sheets
12. Opanci and Mrnjavci, 1722, 6 sheets
13. Vinjani, field, 1725, 1 sheet
14. Aržano, 2 sheets
15. Aržano, 1834, 2 sheets
16. Aržano, 2 sheets
17. Garden in Imotski field, 1725, 1 sheet
18. Ugljane, 1732, 9 sheets
19. Dobranje and Bilopolje, 12 sheets
20. Biorine, 1722, 8 sheets
21. Alići, Bilopolje, Tiarica, Kamensko, 1 sheet
22. Kamenmost, 1 sheet
23. Podbablje, Kamenmost, Nebriževac, 1726, 2 sheets
24. Svib and Lovreć, 6 sheets
25. Zagvozd, 1725, 16 sheets
26. Dobranje, Cista, 1724, 1 sheet
27. Swamp in Imotski field, 1747, 1 sheet
28. Imotski, 1 sheet
29. Imotski, garden, 1790, 1 sheet

Na katastarskim planovima ucrtani su mnogobrojni objekti od posebnoga društvenog i gospodarskog značenja: vode, sakralni objekti, zdenci, ceste, zgrade, vinogradi, poljoprivredne površine. Na brojnim planovima ucrtan je tok rijeke Cetine u odnosu na koju je moguće odrediti položaj zemljišnih čestica. Za razliku od katastarskog plana sela Alići, prikaz dijela Omiša (Almissa) crtan je u crno-bijeloj tehnici (sl. 2). Najveći dio teksta nije moguće pročitati. U donjem središnjem dijelu ucrtano je grafičko mjerilo, a u gornjem središnjem dijelu strelica (magnetna igla) koja pokazuje smjer sjevera. Katastarski plan nastao je 1805. godine.

Katastarski plan pod rednim brojem 4 prikazuje selo Brazoevic. To je kopija nacrtala nastaloga 1709. na temelju javne odredbe. U donjem desnom dijelu katastarskog plana nalazi se popis graničnih čestica prema imenima vlasnika (sl. 3). Na katastarskom planu ucrtana je crkva kao središnji objekt u selu u odnosu na koju se određivao položaj ostalih čestica.

Na katastarskom planu Brštanova pod rednim brojem 9, kojem je autor Vicko Kurir (Vincenzo Corir), nalazimo zanimljiv tekst (sl. 4). U tekstu stoji da plan prikazuje kopiju nastalu na temelju dijela topografskoga crteža teritorija Trogira u sastavu Nove stečevine, pod mletačkom vlašću, te da je izrađen prema odredbi presvijetlog i poštovanoga gospodina Pietra Pisanija, generalnoga providura Dalmacije i Albanije, 1711. godine. Kopija je nastala prema izvorniku, koji se čuva u javnom arhivu. Taj dio teksta potpisuje Ivan Krstitelj Zapić (Giovanni Battista Zappich), javni mjernik. Domenico Carazia, javni arhivist, potvrđuje da je taj dio nacrtala autentičan topografskoj karti područja Trogira koja se čuva u arhivu. Nakon te izjave piše i datum – 24. srpnja 1765. Točkaste crte prikazuju granice među selima. Oznake koje su naznačene križićem crvenom tintom prenesene su na taj plan s plana koji je izradio Petar Kurir (Pietro Corir).

5. Katastri područja Imotski

Osim *Kartografske zbirke obitelji Kurir* (prema AR-HiNET-u *Katastarske mape Dalmacije XVIII-XIX st.*, HR-DAZD-381) spomenut ćemo i arhivski fond *Katastri područja Imotski (Disegni e Rubriche dei Villaggio del Territorio ex Veneto d'Imoschi, formati nell'anno 1725)*, koji sadrži 69 katastarskih planova.

Naime, u Uvodu kataloga izložbe *Imotska krajina na zemljopisnim kartama i katastarskim planovima iz Državnog arhiva u Zadru* (Glibota, Martinović, 2004) spominje se *Kartografska zbirka obitelji Corir* kao jedan od korištenih fondova za tu izložbu. U kataloškom popisu svih izložaka koji sadrži ukupno 53 karte, one od rednoga broja 28 do 53, dakle gotovo polovica svih izložaka, pripisane su *Kartografskoj zbirci obitelji Corir*.

Nakon što je A. Rimanić provela istraživanja pod nazivom *Kartografska zbirka obitelji Corir* (Rimanić 2007),

ustanovljeno je da je zapravo istražila jedan drugi fond: *Katastri područja Imotski*. Postavlja se pitanje: kako je to moguće?

Ustanovili smo da je pri izradi kataloga za izložbu *Imotska krajina na zemljopisnim kartama i katastarskim planovima iz Državnog arhiva u Zadru* (Glibota, Martinović, 2004) učinjena sustavna pogreška. Ni jedan od 26 planova izloženih na izložbi i svrstanih u katalog izložbe pod naslovom *Kartografska zbirka obitelji Corir* nije iz te zbirke nego iz fonda *Katastri područja Imotski*! Sad ćemo to dokazati.

Prema *Pregledu arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske*, sv. 1, izdanje Hrvatskoga državnog arhiva u Zagrebu iz 2006. (urednik J. Kolanović), sva građa Državnog arhiva u Zadru podijeljena je najprije na područja A-M (vidjeti poglavlje 3.4). Prema daljnjoj podjeli dolazi se do skupine A. 1. 2. 2. *Mletačka pokrajinska uprava do 1797.* koja se dalje dijeli na 10 tema. Osmo po redu je:

[0008] Mletački katastar. Skice katastarskih mapa Knina i Imotskog – Zadar (1597–1797); 1709–1756: kom. 3; 0,4. Sl.

Napomenimo da je u prethodnom navodu "kom. 3" pogrešno. Naime, riječ je o tri kutije, a ne o tri karte.

Prema (Rimanić, 2007) fond *Katastri područja Imotski* sadrži sljedećih 69 planova:

1. [Imotsko polje – Proložac, 1811. g., 6 listova](#)
2. [Imotski, močvara; Blato u polju, 1747. g., 3 lista](#)
3. [Imotski – Poljica u Bušanju, 1726. g., 2 lista](#)
4. [Imotski – katastik tvrđave 1761. g., 2 lista](#)
5. [Imotski – rasadnik; Pasike 1762. g., 1 list](#)
6. [Ričice, 1725. g., 3 lista](#)
7. [Poljica, 1821. g., 4 lista](#)
8. [Podbablje, Kamenmost i dio Nebriževaca, 1725. g., 4 lista](#)
9. [Studenci, 1 list](#)
10. [Opanci – Lovreć, 1725. g., 8 listova](#)
11. [Opanci – Lovreć, 1724. g., 7 listova](#)
12. [Opanci i Mrnjavci, 1722. g., 6 listova](#)
13. [Vinjani, polje, 1725. g., 1 list](#)
14. [Aržano, 2 lista](#)
15. [Aržano, 1834. g., 2 lista](#)
16. [Aržano, 2 lista](#)
17. [rasadnik u Imotskom polju, 1725 g., 1 list](#)
18. [Ugljane, 1732. g., 9 listova](#)
19. [Dobranje i Bilopolje, 12 listova](#)
20. [Biorine, 1722. g., 8 listova](#)
21. [Alići, Bilopolje, Tiarica, Kamensko, 1 list](#)
22. [Kamenmost, 1 list](#)

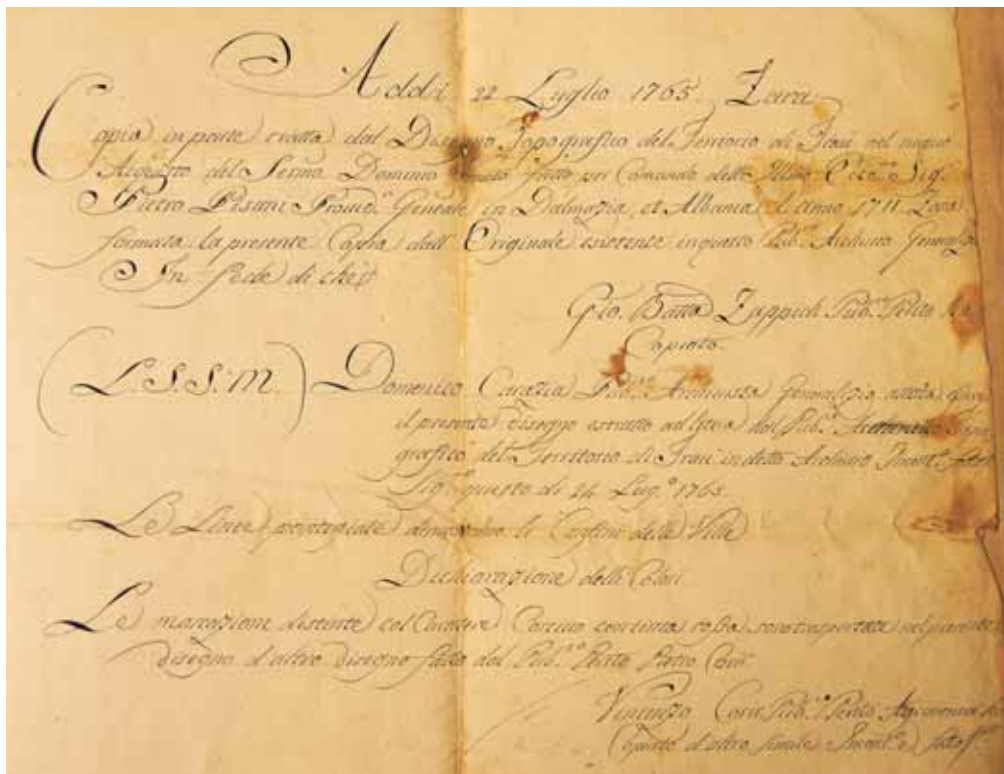

Fig. 4b. Cartographic Collection of the Kurir Family, no. 9, fragment, Brštanovo, author Vicko Kurir (Vincenzo Corir)
Slika 4b. Kartografska zbirka obitelji Kurir, br. 9, isječak, Brštanovo, autor Vicko Kurir (Vincenzo Corir)

30. Imotski, swamp, 1745, 1 sheet	54. Garden, 1726, 1 sheet
31. Imotski – field, 1 sheet	55. Memedović, 1759, 1 sheet
32. Vinjani, field, 1 sheet	56. Slivno, 1755, 1 sheet
33. Prolog Mud, 1 sheet	57. Nebriževac, 1725, 1 sheet
34. Prolog Mud, 1 sheet	58. Vinjane, 1778, 1 sheet
35. Cista, 1 sheet	59. Studenci, 1 sheet
36. Proložac, lake, 1777. g, 1 sheet	60. Studenci, 1777, 1 sheet
37. Proložac, lake, 1 sheet	61. Grabovac, 1725, 1 sheet
38. Poljica, 1835, 1 sheet	62. Kamenmost, 1726, 1 sheet
39. Lokvičić, 1774, 1 sheet	63. Svib, 1822, 1 sheet
40. Podstranje and Blato, 1753, 1 sheet	64. Otok, 1800, 1 sheet
41. Vrbanj and Vinjani field, 1747, 1 sheet	65. Zagvoždani in Vučanje Struge and Blato, 1 sheet
42. Vrbanj, 1773, 2 sheets	66. Biorine, 1723, 1 sheet
43. Strizirep and Apatovac, 1824, 1 sheet	67. Vinica, 1 sheet
44. Runovići, 1800, 1 sheet	68. Bilopolje, 1755, 1 sheet
45. Runovići, 1774, 1 sheet	69. Forestry equestrian garden, 1 sheet
46. Runovići, 1778, 1 sheet	
47. Runovići, 1804, 1 sheet	
48. Runovići, 1774, 1 sheet	
49. Vučanje Struge, 1800, 1 sheet	
50. Čitluk, Runovići, 1761, 1 sheet	
51. Zmijavci, 1747, 1 sheet	
52. Zmijavci, 1755, 1 sheet	
53. Opanci and Mrnjavci, 1725, 1 sheet	

Plans which were both in the catalogue and at the exhibition Imotski Border on Geographic Maps and Cadastral Plans from the State Archive in Zadar (Glibota, Martinović, 2004) marked in black are displayed as plans from the Cartographic Collection of the Kurir Family. For example, plan number 28 from the catalogue is identical to plan number 1 from the Cadastres of the Imotski Area fund, plan number 29 from the catalogue is identical to plan number 4 from the Cadastres of the Imotski Area, etc.

23. Podbablje, Kamenmost, Nebriževac, 1726. g., 2 lista
24. Svib i Lovreč, 6 listova
25. Zagvozd, 1725. g., 16 listova
26. Dobranje, Cista, 1724., 1 list
27. Močvara u Imotskom polju, 1747. g., 1 list
28. Imotski, 1 list
29. Imotski, rasadnik, 1790. g., 1 list
30. Imotski, močvara, 1745. g., 1 list
31. Imotski – polje, 1 list
32. Vinjani, polje, 1 list
33. Prološko blato, 1 list
34. Prološko blato, 1 list
35. Cista, 1 list
36. Proložac, jezero, 1777. g., 1 list
37. Proložac, jezero, 1 list
38. Poljica, 1835. g., 1 list
39. Lokvičić, 1774. g., 1 list
40. Podstranje i Blato, 1753. g., 1 list
41. Vrbanj i Vinjansko polje, 1747. g., 1 list
42. Vrbanj, 1773. g., 2 lista
43. Strizirep i Apatovac, 1824. g., 1 list
44. Runovići, 1800., g., 1 list
45. Runovići, 1774. g., 1 list
46. Runovići, 1778. g., 1 list
47. Runovići, 1804. g., 1 list
48. Runovići, 1774. g., 1 list
49. Vučanje Struge, 1800. g., 1 list
50. Čitluk, Runovići, 1761. g., 1 list
51. Zmijavci, 1747. g., 1 list
52. Zmijavci, 1755. g., 1 list
53. Opanci i Mrnjavci, 1725. g., 1 list
54. rasadnik, 1726. g., 1 list
55. Memedović, 1759. g., 1 list
56. Slivno, 1755. g., 1 list
57. Nebriževac, 1725. g., 1 list
58. Vinjane, 1778. g., 1 list
59. Studenci, 1 list
60. Studenci, 1777. g., 1 list
61. Grabovac, 1725. g., 1 list
62. Kamenmost, 1726. g., 1 list
63. Svib, 1822. g., 1 list
64. Otok, 1800. g., 1 list
65. Zagvoždani u Vučanjim Strugama i Blatu, 1 list
66. Biorine, 1723. g., 1 list
67. Vinica, 1 list
68. Bilopolje, 1755. g., 1 list
69. Šumarski konjički rasadnik, 1 list

Plavom bojom istaknuti su oni planovi koji su u katalogu i na izložbi *Imotska krajina na zemljopisnim kartama i katastarskim planovima iz Državnog arhiva u Zadru* (Glibota, Martinović, 2004) prikazani kao planovi iz *Kartografske zbirke obitelji Corir*. Npr. plan pod rednim brojem 28 iz kataloga identičan je planu pod rednim brojem 1 iz fonda *Katastri područja Imotski*, plan pod rednim brojem 29 iz kataloga identičan je planu pod rednim brojem 4 iz fonda *Katastri područja Imotski*, itd. Dakle, sve ono što se u katalogu navodi kao dio *Kartografske zbirke obitelji Corir*, zapravo je dio fonda *Katastri područja Imotski*.

Odatle zaključujemo da je u seminarskom radu A. Rimanić (2007) pod nazivom *Kartografska zbirka obitelji Corir* obrađen zapravo fond *Katastri područja Imotski*!

Za razliku od 239 planova iz *Kartografske zbirke obitelji Kurir*, 69 planova iz fonda *Katastri područja Imotski* detaljnije je obrađeno i snimljeno. Pojedini se planovi sastoje od više listova. Spajanjem tih listova može se dobiti cjelovit katastarski plan. Na taj način dobiva se detaljan prikaz znatno većeg prostora. Na svakom katastarskom planu pronalazimo velik broj detalja koji se odnose na stanovništvo koje je živjelo u tom kraju, prezimena obitelji, imena naselja, poljoprivredne površine, rasprostranjenost močvara itd. Iako je najveći dio planova crtan u crno-bijeloj tehnici, postoji i nekoliko primjeraka u boji. Svi planovi crtani su ručno. Iz niza detalja vidljivo je da su katastarski planovi nastali kao rezultat terenskih istraživanja i mjerenja mjernika. Na najvećem dijelu katastarskih planova jasno su vidljivi mnogobrojni toponimi. Na poleđini svakoga plana naveden je redni broj plana unutar zbirke, prostor koji prikazuje, a na nekima i godina izrade. Nažalost većina katastarskih planova u dosta lošem stanju te je potrebna njihova brza restauracija (Glibota, Martinović, 2004).

67

6. O mjernicima iz obitelji Kurir

Zbirka kojom se bavimo u ovome radu u prethodnom je tekstu imenovana kao *Kartografska zbirka obitelji Corir*, *Fond obitelji Curir*, *Kartografska zbirka obitelji Kurir* ili *Karte Kurir*.

Obitelj mjernika Kurir djelovala je na prostoru Dalmacije u 18. i 19. st. Potječu iz Poljica u zaleđu Omiša, odakle su se sredinom 17. st. doselili u Split. Obitelj se zvala Borovčić, a jedan ogranak imao je nadimak Kurir, koji je postao prezime. To prezime obitelji susrećemo u različitim oblicima – Corir, Corrir, Courir, Curir, Currir, Kurir. Prednost dajemo obliku *Kurir* jer je zbirka karata pod tim nazivom unesena u novi pregled arhivske građe DAZD-a. Osim toga Piplović (1979) i Duplančić (1990) u svojim radovima prezime te obitelji pišu u obliku Kurir.

Poznato je da je katastarske planove i mnogobrojne crteže nekretnina izrađivalo pet mjernika iz obitelji Kurir: Petar (stariji), Franjo Antun, Vicko, Jakov Luka i Petar (mlađi). Glibota i Martinović (2004) pogrešno navode da ih je bilo šest. Naime, Jakov i Luka nisu dvojica, već jedan od njih koji je imao dva imena: Jakov Luka.

Therefore, we conclude that A. Rimanić (2007) in fact analysed Cadastres of the Imotski Area fund in her seminar paper titled Cartographic Collection of the Kurir Family!

As opposed to 239 plans from the Cartographic Collection of the Kurir Family, 69 plans from Cadastres of the Imotski Area were processed in detail and photographed. Certain plans consist of several sheets. A complete cadastral plan can be obtained by joining these sheets. A detailed representation of a much larger area is obtained in this way. In every cadastral plan, there are many details about the population living in the area, family names, settlement names, agricultural areas, distribution of swamps, etc. Although most plans were drawn in black and white, there are several coloured copies. All plans were hand-drawn. Many details show the cadastral plans were made as the result of field research and surveying. Numerous toponyms are visible in most of the cadastral plans. On the back of every plan, there is serial number within the collection, the area it shows and the year of origin for some of them. Sadly, most of the cadastral plans are in a rather poor condition and their urgent restoration is necessary (Glibota, Martinović, 2004).

censuses of Split and suburbs Veli Varoš, Dobri, Manuš and Lučac from 1741, 1742 and 1750. He did not come across the Kurir family in any of the statistical resources. Considering that Petar Kurir's name was first mentioned in relation to works done in 1751, it is obvious that he had just transferred there. He probably finished school in Italy since there was no professional school for education of surveyors in Dalmatia at the time. It was the French who first introduced the study for surveyors as a part of the lyceum in Zadar. There is no evidence that Petar (senior) and Franjo were brothers. It is just an assumption based on mutual family name and the fact they worked in the same area at the same time. Many often one makes the mistake of attributing works of both surveyors to one person. However, based on the signature and drawing technique, it is observable they were two persons (Piplović, 1979).

Petar (senior) was born in Split in 1717. His cadastres of Franciscan monasteries in Makarska, made in 1767, Imotski, made in 1774, and Sinj, made in 1780 are prominent. By order of Split nobleman Josip Milesi in 1751, he created a cadastre of his real-estates. Petar Kurir's oldest known work is a plan of the church and the monastery of Our Lady of Health in Split, from 1749, which he supplemented and finished in 1776. He took part in the demarcation between Sućurac and Gomilica and surveyed the field for the building of the Split hospital. Among his numerous works, there is also a map of S. Macukata's land in the villages of Broćanac, Prugovo and Muć Gornji (1768), a map of a part of the Poljica Littoral (1770), cadastres of the Bolis family (1774), a plan of a warehouse in the basement of Diocletian's palace (1780) and a map of area between Žrnovnica and Grljevica (Duplančić, 1990, Glibota, Martinović, 2004, Piplović, 1979).

Franjo (Franco, Francco, Francesco) Antun (Antonio) Kurir (Corir) is the author of the following works: Map of the Sinj Border, 1789 – Drawing of part of the walls and southern city gate in Split, 1789 – Map of the land east from Žrnovnica, 1793 – Cadastral plan of the village of Alići, 1794 (Fig. 2 in this paper) – Plan of Split Health office, 1796 – Plan of houses next to the Venetian castle in Split, 1790s – Picture of the Church of St. Cross in Split, 1804 – Plan of Split Basan, 1808 – Map of the Jadro River flow with mills, 1812 – Plan of Garagnin's Palace in Trogir, at the end of the 18th or the beginning of the 19th century (Piplović, 1979, Duplančić, 1990).

Vicko (Vincenzo) Kurir (Corir, Courir) elaborated the plan of district and bridge in Solin, 1808 and the plan of Split, 1826 (Piplović, 1979, Duplančić, 1990). In this paper (Fig. 4), we publish his cadastral plan of Brštanovo which is preserved in the Cartographic Collection of the Kurir Family, with the number 9.

Jakov Luka Borovčić-Kurir known as Surveyor, son of Vicko Kurir, was born in Split on October 12th, 1799. In 1817, he worked as an assistant to district engineer Danilo, and subsequently for Vicko Andrić and other district engineers. In 1822, he passed the draftsman exam at the building administration and in 1824 the free

6. About the Surveyors from the Kurir Family

The collection we investigated in this paper was referred to as Cartographic Collection of the Corir Family, Fund of the Curir Family, Cartographic Collection of the Kurir Family or Kurir Maps previously in the text.

The surveyor family Kurir worked in Dalmatia in the 18th and 19th century. They came from Poljica in the hinterland of Omiš from where they moved to Split in the middle of the 17th century. The family was Borovčić, and one branch had the nickname Kurir, which later became the family name. We encounter that family name in several different forms – Corir, Corrir, Courir, Curir, Currir, and Kurir. We preferred the form Kurir, because the map collection titled as such was introduced to the new review of archival materials at DAZD. In addition, Piplović (1979) and Duplančić (1990) spell the family name as Kurir in their papers.

It is known that the cadastral plans and numerous estate drawings were made by five surveyors from the Kurir family: Petar (senior), Franjo Antun, Vicko, Jakov Luka and Petar (junior). Glibota and Martinović (2004) wrongly state that there were six of them. In fact, Jakov and Luka are not two persons, but one with two names: Jakov Luka.

Petar (Pietro) Kurir (Corir, Currir, senior) worked as surveyor in the Imotski border region from 1754 to 1779, Franjo Antun (Francesco Antonio) Kurir (Corir) from 1798 to 1815, Jakov Luka around 1820, Vicko Kurir around 1825, Petar (junior) around 1834.

In order to find data about Petar (senior) and Franjo Antun Kurir, S. Piplović examined the alphabetical list of Split families from the period between 1570 and 1653,

Fig. 5. Cartographic Collection of the Kurir Family, no. 12, Blizna, author Petar Kurir (Pietro Corir) senior
Slika 5. Kartografska zbirka obitelji Kurir, br. 12, Blizna, autor Petar Kurir (Pietro Corir) stariji

Petar (Pietro) Kurir (Corir, Currir, stariji) obavljao je mjerenja na prostoru Imotske krajine u razdoblju od 1754. do 1779., Franjo Antun (Francesco Antonio) Kurir (Corir), od 1798. do 1815., Jakov Luka oko 1820., Vicko Kurir, oko 1825., Petar (mlađi) od 1834.

Kako bi došao do podataka o Petru (starijem) i Franju Antunu Kuriru, S. Piplović pregledao je abecedni popis splitskih obitelji iz razdoblja od 1570. do 1653. godine, popise stanovnika Splita, te predgrađa Veli Varoš, Dobri, Manuš i Lučac iz 1741., 1742. i 1750. godine. Ni u jednom od navedenih statističkih izvora nije naišao na obitelj Kurir. S obzirom na činjenicu da se ime Petra Kurira prvi puta javlja vezano uz poslove obavljene 1751., očito je da se tek tada doselio. Školu je najvjerojatnije završio u Italiji jer u to doba u Dalmaciji nije djelovala stručna škola za izobrazbu mjernika. Tek su Francuzi u sklopu liceja u Zadru uveli studij za geometre. Ne postoje dokazi da su Petar (stariji) i Franjo bili braća. To je samo pretpostavka izvedena na osnovi zajedničkoga prezimena i činjenice da su djelovali na istom prostoru u isto doba. Mnogi često griješe pa radove obaju mjernika pripisuju jednoj osobi. Da je ipak riječ o dvjema osobama vidljivo je iz potpisa i tehnike crtanja (Piplović, 1979).

Petar (stariji) rođen je 1717. u Splitu. Ističu se njegovi katastri franjevačkih samostana u Makarskoj, izrađen 1767., Imotskom, izrađen 1774. i Sinju, izrađen 1780. godine. Prema narudžbi splitskog plemića Josipa Milešija 1751. godine izradio je katastar njegovih nekretnina.

Najstariji poznati rad Petra Kurira je tlocrt crkve i samostana Gospe od Zdravlja u Splitu iz 1749., koji je dopunio i dovršio 1776. Sudjelovao je u razgraničenju između Sućurca i Gomilice i snimio teren za gradnju bolnice u Splitu. Među mnoštvom radova toga mjernika nalazimo kartu zemalja S. Macukata u selima Broćanac, Prugovo i Muć Gornji (1768), kartu dijela Poljičkog primorja (1770), katastar obitelji Bolis (1774), tlocrt jednog skladišta u podrumima Dioklecijanove palače (1780) i kartu područja između Žrnovnice i Grljevca (Duplančić, 1990, Glibota, Martinović, 2004, Piplović, 1979).

Franjo (Franco, Francco, Francesco) Antun (Antonio) Kurir (Corir) autor je sljedećih djela: Karta Sinjske krajine, 1789. - Crtež dijela zidina i južnih gradskih vrata u Splitu, 1789. - Karta zemljišta istočno od Žrnovnice, 1793. - Katastarski plan sela Alići, 1794 (slika 2 u ovome radu). - Nacrt splitskog zdravstvenog ureda, 1796. - Nacrt kuća uz mletački kaštel u Splitu, 1790-ih. - Slika crkve Sv. križa u Splitu, 1804. - Tlocrt splitske bazane, 1808. - Karta toka rijeke Jadro s mlinovima, 1812. - Tlocrt palače Garagnin u Trogiru, potkraj 18. ili početkom 19. st. (Piplović, 1979, Duplančić, 1990).

Vicko (Vincenzo) Kurir (Corir, Courir) izradio je tlocrt kvartira i mosta u Solinu, 1808. i plan Splita, 1826 (Piplović, 1979, Duplančić, 1990). U ovome radu (slika 4) objavljujemo njegov katastarski plan Brštanova, koji se čuva u Kartografskoj zbirci obitelji Kurir pod red. br. 9.

surveyor service exam. As a daily draftsman, he was fired in 1833. His application for prolongation of his employment with the district engineer Lucchini was preserved, but it was not approved. From the document, it is evident that he was not qualified, since he had not finished studies, but he excelled in his work, which was also confirmed by his employers. His prior positions are listed in detail in the application. Therefore, it is evident he copied more than fifty projects and sketches and supervised various works concerning the port and paths. Jakov Luka married Ana Marija Mirošević with whom he lived in Imotski. From 1841 to 1844, Jakov Luka drew a Lucchini project for the expansion of the Split hospital (Duplančić, 1990). Two families of their successors lived in Imotski until after the Second World War (Glibota, Martinović, 2004).

In 1834, Petar Kurir (junior) found employment in the cadastral survey of Dalmatia as a trainee without salary. He was not married at the time and he spoke Italian and Croatian (Illyrian). In 1838, he elaborated the plan of the road through Imotsko polje, from Prološac to Vinjani. The plan is preserved in the State Archive in Zadar. From 1871 to 1879, he worked as a surveyor clerk at the Archive of Cadastral Maps in Zadar (Piplović, 1797).

Based on the conducted research, it can also be concluded that the surveyors from the Kurir family are authors of several other cadastral plans preserved in DAZD, not as a part of the Cartographic Collection of the Kurir Family, but within the Grimani Maps collection. For example, in that collection, a part of the cadastral plan of the Dugopolje Municipality is preserved with number 148. Certain parcels and their owners are indicated. Parcel areas are expressed in Venetian kampo and tavola¹, and the plan from 1792 was signed by Franjo Antun Kurir (Francesco Antonio Corir). The plan was made on paper, it was hand-drawn, in colour (Glibota, Martinović 2006).

It is very probable that certain cadastral plans are still in the Imotski and Split area, a region where Kurir family members worked.

5. Conclusion

The idea to investigate the Cartographic Collection of the Kurir Family originated after the exhibition Imotski Border on Geographic Maps and Cadastral Plans from the State Archive in Zadar, where the collection is mentioned as one of the funds used. In the catalogue list of all 53 exhibited maps, almost half exhibits were attributed to the Cartographic Collection of the Kurir Family. After A. Rimanić finished her seminar paper on that topic at postgraduate study at the Department of Geography, University of Zadar, it was first noticed that some data do not match. Subsequently, it was gradually discovered

that another collection was studied in the seminar paper and not the Cartographic Collection of the Kurir Family. This encouraged us to continue researching, the results of which are presented in this paper.

Based on previous chapters, it can be concluded there are 239 cadastral plans in the Cartographic Collection of the Kurir Family in DAZD. An analytical inventory has not been made yet, only a summary inventory. The arranged cartographic collection is the basis for future scientific research on the area represented by the cadastral plans. By analysing them in detail, it is possible to determine complex social-economic relations, owner structure, agricultural activity, density of residential objects and numerous natural and geographic characteristics of the area. The cadastral plans originated during the 18th and 19th century and were made by surveyors of the Kurir family and their contemporaries. Most cadastral plans are in poor condition and demand urgent restoration. Therefore, the official information from DAZD that the restoration is not planned is surprising!

The use of several archival finding aids was explained in this paper on the example of the Cartographic Collection of the Kurir Family. The quantity of maps in the collection stabilised at 239, but the collection title changed. We consider the newest title of the collection, Cadastral Maps of Dalmatia XVIII-XIX Century is not the best choice. Namely, there are cadastral maps and plans for Dalmatian area and for the same period in other funds or collections. It seems awkward and it may well be a possible source of uncertainty for future researchers.

Based on literature, basic data about surveyors from the Kurir family are analysed in this paper. Of course, more data is going to be obtained after a detailed examination and investigation of the entire Cartographic Collection of the Kurir Family, but also of other collections containing cadastral plans from the period.

Finally, we may conclude that published material is not always true, not even when the authors are experts.

Cadastral plans found in the Cartographic Collection of the Kurir Family are an inexhaustible source of data which needs to be preserved for further studying. We expect the application of ARHiNET is going to help this matter.

Acknowledgments

The authors would like to thank the director of the State Archive in Zadar, Mr. Slavko Ražov and employees Suzana Martinović and Tamara Šarić Šušak for their kindness and assistance during our research in the Archive. We would also like to thank the reviewers for their useful advice. We would like to thank the Ministry of Science, Education and Sport of the Republic of Croatia for partially financing this paper, which was made as a part of the project Cartography of the Adriatic (007-0071588-1593).

¹ Venetian kampo (campo veneziano) has an area of 2780.59 m², and it consists of 640 venetian tavola (tavole di Venezia), each of them has the surface of 4.34467 m² (Zaninović-Rumora, 1993).

Jakov Luka Borovčić-Kurir zvan Mjernik, sin Vicka Kurira, rođen je 12. X. 1799. u Splitu. God. 1817. radio je kao pomoćnik okružnog inženjera Danila, zatim za Vicka Andrića i druge okružne inženjere. God. 1822. položio je pri direkciji građevina ispit za crtača, a 1824. ispit za položaj slobodne službe geometra. Kao crtač dnevničar otpušten je 1833. iz službe. Sačuvana je njegova molba da mu se i dalje produži zaposlenje kod okružnog inženjera Lucchinija, ali mu to nije bilo odobreno. Iz toga se dokumenta saznaje da nije bio kvalificiran, jer nije završio nikakve studije, ali se isticao u radu što potvrđuju i njegovi pretpostavljeni. U molbi detaljno navodi poslove na kojima je do tada radio. Tako se vidi da je precrtao više od pedeset projekata i crteža te obavljao nadzor nad raznim lučkim radovima i putovima. Jakov Luka oženio se 1838. godine Anom Marijom Mirošević, s kojom je živio u Imotskome. U razdoblju od 1841. do 1844. Jakov Luka crtao je Lucchinijev projekt za proširenje splitske bolnice (Duplančić, 1990). Dvije obitelji njihovih nasljednika živjele su do nakon Drugoga svjetskog rata u Imotskome (Glibota, Martinović, 2004).

Petar Kurir (mlađi) zaposlio se 1834. na katastarskoj izmjeri Dalmacije kao praktikant bez plaće. U to doba bio je neoženjen, a govorio je talijanski i hrvatski (ilirski). Izradio je 1838. godine nacrt ceste kroz Imotsko polje, od Prološča do Vinjana. Nacrt se čuva u Državnom arhivu u Zadru. U razdoblju 1871–79. bio je zaposlen kao geometar evidentičar u Arhivu katastarskih mapa u Zadru (Piplović, 1979).

Na temelju provedenih istraživanja može se također zaključiti da su mjernici iz obitelji Kurir autori još nekih od katastarskih planova koji se čuvaju u DAZD-u, ali ne u okviru Kartografske zbirke obitelji Kurir, nego u sklopu kartografske zbirke Mape Grimani. Tako se primjerice u toj zbirci pod br. 148 čuva dio katastarskog plana općine Dugopolje. Naznačene su pojedine čestice i njihovi vlasnici. Površine čestica izražene su u venecijanskim karpima i tavolama¹, a plan iz 1792. potpisuje Franjo Antun Kurir (Francesco Antonio Corir). Plan je izrađen na papiru, crtan rukom, u bojama (Glibota, Martinović, 2006).

Vrlo je vjerojatno da se pojedini katastarski planovi još uvijek nalaze na prostoru Imotskoga i Splita, gdje su djelovali članovi obitelji Kurir.

5. Zaključak

Ideja za istraživanje *Kartografske zbirke obitelji Kurir* pojavila se nakon izložbe *Imotska krajina na zemljopisnim kartama i katastarskim planovima iz Državnog arhiva u Zadru*, na kojoj se ta zbirka spominjala kao jedan od korištenih fondova. U kataloškom popisu svih izložaka koji sadrži ukupno 53 karte, gotovo polovica svih izložaka pripisana je *Kartografskoj zbirci obitelji Kurir*. Nakon

što je A. Rimanić izradila seminarski rad na tu temu na poslijediplomskom studiju na Odjelu za geografiju Sveučilišta u Zadru, uočeno je najprije da se neki podaci ne slažu, a zatim, malo pomalo, da je u seminarskom radu obrađena jedna druga zbirka, a ne *Kartografska zbirka obitelji Kurir*. To nas je potaknulo na daljnje istraživanje, rezultati kojega su prikazani u ovome radu.

Iz prethodnih poglavlja može se zaključiti da se u *Kartografskoj zbirci obitelji Kurir* u DAZD-u čuva 239 katastarskih planova za koje je do danas učinjena samo sumarna, ali ne i analitička inventarizacija. Sređena kartografska zbirka temelj je daljnjega znanstvenoistraživačkog rada o prostoru prikazanom na katastarskim planovima. Njihovom detaljnom analizom moguće je utvrditi složene društveno-gospodarske odnose, vlasničku strukturu, poljoprivrednu djelatnost, gustoću stambenih objekata, te mnogobrojne prirodno-geografske značajke prostora. Katastarski planovi nastali su tijekom 18. i 19. stoljeća i djelo su mjernika iz obitelji Kurir i njihovih suvremenika. Veći dio katastarskih planova u iznimno je lošem stanju i zahtijeva što bržu restauraciju, pa začuđuje službeni podatak iz DAZD-a da restauracija nije predviđena!

U radu je prikazana upotreba nekoliko obavjesnih pomagala iz DAZD-a na primjeru *Kartografske zbirke obitelji Kurir*. Uočeno je da se količina karata u toj zbirci ustalila na 239, ali da se ime zbirke mijenjalo. Smatramo da najnovije ime zbirke *Katastarske mape Dalmacije XVI–XIX. st.* nije najprikladnije odabrano. Naime, katastarskih planova i karata za područje Dalmacije i za to isto razdoblje ima i u drugim fondovima, odnosno zbirkama. Čini se da je ta nespretnost jedan od mogućih izvora nedoumice za buduće istraživače.

U radu su na temelju literature rekonstruirani osnovni podaci o mjernicima iz obitelji Kurir. Naravno, više podataka moći će se dobiti nakon što se detaljno pregleda i prouči cijela *Kartografska zbirka obitelji Kurir*, ali i ostale zbirke koje sadrže katastarske planove iz toga doba.

Na kraju možemo izvući još i pouku koja glasi: ono što je objavljeno ne mora uvijek biti istinito, pa ni onda kad su autori stručnjaci.

Katastarski planovi koji se nalaze u *Kartografskoj zbirci obitelji Kurir* neiscrpan su izvor podataka koje je potrebno sačuvati kako bi ih se moglo dalje proučavati. Očekujemo da će primjena ARHiNET-a u tome pomoći.

Zahvala

Autori zahvaljuju ravnatelju Državnog arhiva u Zadru gosp. Slavku Ražovu, te djelatnicama Suzani Martinović i Tamari Šarić Šušak na ljubaznosti i pruženoj pomoći pri istraživanju u Arhivu. Zahvaljujemo recenzentima na korisnim savjetima te Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa RH što je djelomično financiralo ovaj rad koji je izrađen u okviru projekta *Kartografija Jadrana* (007-0071588-1593).

¹ Venecijanski kampo (campo veneziano) ima površinu od 2780,59 m², a sastoji se od 640 venecijanskih tavlara (tavole di Venezia), od kojih svaka ima površinu od 4,34467 m² (Zaninović-Rumora 1993).

References / Literatura

- Antoljak, S. (1994): Pregled hrvatske povijesti, Laus/Orbis, Split
- Brozović, D. (ur., 2001): Dalmacija, Hrvatska enciklopedija, sv. 3, Leksikografski zavod Miroslava Krležu, Zagreb, str. 9.
- Čapin, M. (2007): Imotska krajina na zemljopisnim kartama i katastarskim planovima / The Imotska Krajina on Geographical Maps and Cadastral Plans, Kartografija i Geoinformacije, 8, 170–171.
- Duplančić, A. (1990): O Mihovilu Luposignoliju, vojnim inženjerima i mjernicima u Dalmaciji u 18. st., Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji, 29, 261–268
- Faričić, J. (2006): Sjevernodalmatinski otoci u procesu litoralizacije – razvoj, problemi i perspektive, Doktorska disertacija, PMF – Zagreb, 500
- Foretić, D. (1955): Kratki historijat i opći inventar Državnog arhiva u Zadru, Arhivist, br. 1, dodatak III.
- Glibota, M., Martinović, S. (2004): Imotska krajina na zemljopisnim kartama i katastarskim planovima iz Državnog arhiva u Zadru, katalog izložbe, Državni arhiv u Zadru, Zadar.
- Glibota, M., Martinović, S. (2005): Kninsko područje na zemljopisnim kartama i katastarskim planovima iz Državnog arhiva u Zadru, katalog izložbe, Državni arhiv u Zadru, Zadar.
- Glibota, M., Martinović, S. (2006): Zagora na katastarskim mapama Državnog arhiva u Zadru, katalog izložbe, Državni arhiv u Zadru, Zadar.
- Lalić, S. (ur., 1984): Arhivski fondovi i zbirke u SFRJ, SR Hrvatska, Savez arhivskih radnika Jugoslavije, tiskara RO Zrinski, Beograd, 951.
- Kolanović, J. (ur., 2006): Pregled arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske, sv. 1, Hrvatski državni arhiv, Zagreb.
- Lapaine, M. (2007): Izložbe starih karata i katastarskih planova iz Državnog arhiva u Zadru / Exhibitions of old maps and cadastral plans from the State Archive in Zadar, Kartografija i Geoinformacije, 8, 168–169.
- Magaš D., Dokoza, S., Martinović, S. (1997): Hrvatska na zemljopisnim kartama od XVI. do XIX. stoljeća u Državnom Arhivu u Zadru, Izložba Državnog arhiva u Zadru, prosinac 1997./siječanj 1998., Grafrade d.o.o., Opatija, 64.
- Magaš, D., Mirošević, L., Faričić, J. (2010): Cartographic heritage in the Zadar scientific and cultural institutions (Croatia), 5th International Workshop on Digital Approaches in Cartographic Heritage, Vienna University of Technology, February 22–24, 2010, ICA Commission on Digital Technologies in Cartographic Heritage and Forschungsgruppe Kartographie, TU Wien, Proceedings, Ed. Evangelos Livieratos and Georg Gartner, 341–358.
- Marković, M. (1993): Descriptio Croatiae, Hrvatske zemlje na geografskim kartama od najstarijih vremena do pojave prvih topografskih karata, Naprijed, Zagreb, 371
- Martinović, D., Martinović, S., Strmota, A. (2003): Katastarska zbirka "Grimani", katalog izložbe, Državni arhiv u Zadru, Zadar.
- Milinić, K. (2007): Kninsko područje na zemljopisnim kartama i katastarskim planovima iz Državnog arhiva u Zadru / Knin Area on Maps and Cadastral Plans from the State Archive in Zadar, Kartografija i Geoinformacije, 8, 172–173.
- Mirošević, L., Lapaine, M. (2010): Böttnerov inventar i druga obavijesna pomagala za zbirku Mape Grimani iz Državnog arhiva u Zadru, rukopis.
- Peričić, Š. (1998): Gospodarska povijest Dalmacije od 18. do 20. stoljeća, Matica hrvatska, Zadar, 288
- Petrić, P. (2007): Katastarska zbirka Grimani / Grimani Cadastar Collection, Kartografija i Geoinformacije, 8, 168–169.
- Piplović, S. (1979): Mjemeci iz roda Kurir, Kulturna baština, 9–10, 45–52.
- Rimanić, A. (2007): Kartografska zbirka obitelji Corir, seminarski rad, Odjel za geografiju Sveučilišta u Zadru.
- Soldo, J. A. (2005): Grimanijev zakon. Zakon za dalmatinske krajine iz 1755./56. godine, Golden marketing, Zagreb.
- Slukan-Altić, M. (2000): Povijest mletačkog katastra Dalmacije, Arhivski vjesnik, god. 43, 171–198.
- Šarić Šušak, T. (2009): Osobno priopćenje.
- Šidak, J., Foretić, V., Grabovac, J., Karaman, I., Strčić, P., Valentić, M. (1990): Hrvatski narodni preporod – Ilirski pokret, Školska knjiga, Zagreb.
- Zaninović-Rumora, M. (1993): Stare mjere za površinu u Sjevernoj Dalmaciji, Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU, sv. 35/1993, 121–135.